

Møteinnkalling

Utval:	Kontrollutvalet i Vaksdal kommune
Møtestad:	Kommunestyresalen, Heradshuset
Dato:	29.10.2020
Tid:	15:00

Dersom nokon av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved **å ringa** til Einar Ulla tlf. 971 90 734 eller til Hogne Haktorson, tlf. 911 05 982.

Til varamedlemar er denne innkallinga å sjå på som ei orientering.
Dersom det vert aktuelt at varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Det er planlagt at Einar Kåre Ulla møter frå sekretariatet, på dette møtet.

Vegar Sellevold
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Einar Ulla
seniorrådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Rådmann

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
Godkjenningssaker			
GK 9/20	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 10/20	Godkjenning av møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 09.09.2020	2019/142	
Politiske saker			
PS 30/20	Plan for forvaltningsrevisjon Vaksdal kommune 2020 - 2024 - Innstilling	2019/62	
PS 31/20	Plan for eigarskapskontroll 2020 - 2024 for Vaksdal kommune - Innstilling	2019/63	
PS 32/20	Gjennomgang av møteprotokollar 29.10.2020	2019/90	
PS 33/20	Ekstern revisor, ny konkurranse - forslag til konkurransegrunnlag	2020/166	
PS 34/20	Eventuelt	2020/88	
Referatsaker			
RS 13/20	20/8817 Melding om vedtak frå kommunestyret - Ekstern revisor ny konkurranse - Fullmakt til kontrollutvalet	2020/166	
RS 14/20	Svar på oppfølgingsspørsmål vedrørende tolkningen av kommuneloven § 23-5	2020/173	
RS 15/20	FKT - medlemsinformasjon september 2020	2020/173	

Godkjenningssaker

9/20 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/142-8
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	10/20	29.10.2020

Godkjenning av møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 09.09.2020

Forslag til vedtak

1. Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 09.09.2020 vert samrøystes godkjent

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 09.09.2020

Møteprotokoll

Utval:	Kontrollutvalet i Vaksdal kommune
Møtestad:	Kommunestyresalen, Heradshuset
Dato:	09.09.2020
Tid:	13:00 – 17:30

Følgjande faste medlemmer møte:

Namn	Funksjon	Representerer
Vegar Sellevold	Leiar	AP
Anne Cristin Eide	Nestleiar	AP
Anneli Vatle Lilletvedt	Medlem	H
Odd Jøran Oldervik	Medlem	SV

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Bjart Magnus Rosvold	Medlem	KRF

Følgjande varamedlemmer møte:

Namn	Møtte for	Representerer
Frøydis Gullbrå	Bjart Magnus Rosvold	KRF

Merknader

Andre som møtte:

Namn	Stilling
Frode Løvlie	Forvaltningsrevisor, Deloitte
Silje Fossdal	Rekneskapsrevisor, Deloitte
Atle Fasteland	Rådmann (sakene PS 22 – 25)

Vegar Sellevold
utvalsleiar

Einar Kåre Ulla
utvalssekretær

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
Godkjenningssaker			
GK 7/20	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 8/20	Godkjenning av møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 27.05.2020	2019/142	
Politiske saker			
PS 22/20	Budsjett for kontrollarbeidet i Vaksdal kommune 2021 - 2024	2020/172	
PS 23/20	Ekstern revisor ny konkurranse - Fullmakt til kontrollutvalet	2020/166	
PS 24/20	Deloitte presenterer revisjonsplan og risikovurdering for etterlevingskontroll for rekneskap 2020	2019/91	
PS 25/20	Plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024 - Prosessmøte 2	2019/62	
PS 26/20	Plan for eigarskapskontroll 2020 - 2024 - Prosessmøte 2	2019/63	
PS 27/20	FR - Vertskommunesamarbeidet om interkommunal legevakt	2019/37	
PS 28/20	Gjennomgang av møteprotokollar 09.09.2020	2019/90	
PS 29/20	Eventuelt	2020/88	
Referatsaker			
RS 11/20	FKT - Informasjon august 2020 - 1	2020/173	
RS 12/20	FKT - Informasjon august 2020 - 2	2020/173	

Godkjenningssaker

GK 7/20 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Møteinnkalling vart sendt ut 02.09.20 via e-post. Innkallinga er også lagt ut på kommunen si heimeside. Rapport frå rådmannen i sak PS 27/20 vart ettersendt tysdag 08.09.2020. Det kom ikkje merknader til innkalling eller sakliste.

Vedtak

Innkalling og sakliste vart samrøystes godkjent.

GK 8/20 Godkjenning av møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 27.05.2020

Forslag til vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 27.05.2020 vert samrøystes godkjent

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Det kom ingen merknadar til møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 27.05.2020.

Vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 27.05.2020 vart samrøystes godkjent.

Politiske saker

PS 22/20 Budsjett for kontrollarbeidet i Vaksdal kommune 2021 - 2024

Forslag til innstilling

1. Kontrollutvalet godkjenner budsjettforslaget for kontrollarbeidet i Vaksdal kommune 2021 slik det ligg føre.
2. Budsjettforslaget skal følgja sak med budsjettarbeid fram til handsaming i kommunestyret.
3. Kommunestyret gjer endeleg vedtak om budsjett for kontrollarbeidet i 2021.

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Sekretariatet presenterte framlegget til budsjett for kontrollarbeidet i Vaksdal kommune 2021.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet godkjenner budsjettforslaget for kontrollarbeidet i Vaksdal kommune 2021 slik det ligg føre.
2. Budsjettforslaget skal følgja sak med budsjettarbeid fram til handsaming i kommunestyret.
3. Kommunestyret gjer endeleg vedtak om budsjett for kontrollarbeidet i 2021.

PS 23/20 Ekstern revisor ny konkurranse - Fullmakt til kontrollutvalet

Forslag til innstilling

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjennomføre ny konkurranse i høve val av revisor for Vaksdal kommune. Tidsramma må leggjast slik at den som vert valt ut frå konkurransen, er revisor fom. 01.07.2021. Fullmakta omfattar gjennomføring av heile prosessen, herunder:

- Utarbeiding og godkjenning av tilbodsokument
- Knytte til seg naudsynt hjelp.
- Vurdera mottekne tilbod og innstilla overfor kommunestyret på val av revisor.

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Forslag til innstilling vart samrøystes vedteke.

Innstilling

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjennomføre ny konkurranse i høve val av revisor for Vaksdal kommune. Tidsramma må leggjast slik at den som vert valt ut frå konkurransen, er revisor fom. 01.07.2021. Fullmakta omfattar gjennomføring av heile prosessen, herunder:

- Utarbeiding og godkjenning av tilbodsokument
- Knytte til seg naudsynt hjelp.
- Vurdera mottekne tilbud og innstilla overfor kommunestyret på val av revisor.

PS 24/20 Deloitte presenterer revisjonsplan og risikovurdering for etterlevingskontroll for rekneskap 2020

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek informasjonen frå Deloitte til orientering.
2. Utvalet ber vidare om at interimrevisjonsrapport 2020 vert klar til behandling i møte kontrollutvalet 02.12.2020 med frist for levering til sekretariatet 12.11.2020.
3. Kontrollutvalet ber også om at uttale om resultatet av den forenkla etterlevingskontrollen vert levert til same møtet som årsrekneskapen for 2020 skal behandlast, normalt i mai-møtet 2021, sjølv om den nasjonale fristen er sett til 30.06.

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Deloitte presenterte revisjonsplan og risikovurdering for etterlevingskontroll for rekneskap 2020 i møtet.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tek informasjonen frå Deloitte til orientering.
2. Utvalet ber vidare om at interimrevisjonsrapport 2020 vert klar til behandling i møte kontrollutvalet 02.12.2020 med frist for levering til sekretariatet 12.11.2020.
3. Kontrollutvalet ber også om at uttale om resultatet av den forenkla etterlevingskontrollen vert levert til same møtet som årsrekneskapen for 2020 skal behandlast, normalt i mai-møtet 2021, sjølv om den nasjonale fristen er sett til 30.06.

PS 25/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024 - Prosessmøte 2

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek, på bakgrunn av prosessmøte 2, forslag til prioritering av plan for forvaltningsrevisjon så langt til orientering.
2. Endeleg forslag til plan for forvaltningsrevisjon skal kontrollutvalet behandle i møte 02.12.2020. Sakstilfanget vert å sende sekretariatet innan 11.11.2020.

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Deloitte leia gjennomføringa av «Prosessmøte 2» der kontrollutvalet med utgangspunkt i framlagde risiko- og vesentlegvurdering vurderte og prioritere kva for område og selskap som er aktuelle for forvaltningsrevisjon, og likeins kva for eigarskap det skal førast eigarskapskontroll med.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tek, på bakgrunn av prosessmøte 2, forslag til prioritering av plan for forvaltningsrevisjon så langt til orientering.
2. Endeleg forslag til plan for forvaltningsrevisjon skal kontrollutvalet behandle i møte 02.12.2020. Sakstilfanget vert å sende sekretariatet innan 11.11.2020.

PS 26/20 Plan for eigarskapskontroll 2020 - 2024 - Prosessmøte 2

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek, på bakgrunn av prosessmøte 2, forslag til prioritering av plan for eigarskapskontroll så langt til orientering.
2. Endeleg forslag til plan for eigarskapskontroll skal kontrollutvalet behandle i møte 02.12.2020. Sakstilfanget vert å sende sekretariatet innan 11.11.2020.
- 3.

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Deloitte leia gjennomføringa av «Prosessmøte 2» der kontrollutvalet med utgangspunkt i framlagde risiko- og vesentlegvurdering vurderte og prioritere kva for område og selskap som er aktuelle for forvaltningsrevisjon, og likeins kva for eigarskap det skal førast eigarskapskontroll med.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet tek, på bakgrunn av prosessmøte 2, forslag til prioritering av plan for eigarskapskontroll så langt til orientering.
2. Endeleg forslag til plan for eigarskapskontroll skal kontrollutvalet behandle i møte 02.12.2020. Sakstilfanget vert å sende sekretariatet innan 11.11.2020.

PS 27/20 FR - Vertskommunesamarbeidet om interkommunal legevakt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan framlegg til vedtak

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Etter drøfting i møtet samla utvalet seg om å utsetta saka til neste møte.

Vedtak

Saka vert utsett til neste møte i kontrollutvalet

PS 28/20 Gjennomgang av møteprotokollar 09.09.2020

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek møteprotokollane til orientering.

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Kontrollutvalet tek møteprotokollane til orientering.

PS 29/20 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Sekretariatet foreslo å sette opp eit ekstra møte i kontrollutvalet innan utgangen av oktober for å få behandle sak om godkjenning av konkurransegrunnlaget i samband med anbod ny revisor.

Vedtaket i saka var samrøystes.

Vedtak

Kontrollutvalet vedtok å sette opp ekstra møte i utvalet 29. oktober kl. 15.00.

Referat sak

RS 11/20 FKT - Informasjon august 2020 - 1

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

RS 12/20 FKT - Informasjon august 2020 - 2

Saksprotokoll 09.09.2020 - Kontrollutvalet i Vaksdal kommune

Handsaming i møte

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak

Referatsaka vart teken til orientering.

Politiske saker

**PS 30/20 Plan for forvaltningsrevisjon Vaksdal kommune 2020 - 2024 -
Innstilling**

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/62-13
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	30/20	29.10.2020

Plan for forvaltningsrevisjon Vaksdal kommune 2020 - 2024 - Innstilling

Forslag til innstilling

1. Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 for Vaksdal kommune vert vedteken slik den ligg føre.
2. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.
3. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjere endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definere og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen.
4. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjere denne evalueringa.
5. Kontrollutvalet skal rapportere resultatet av forvaltningsrevisjonar til kommunestyret etter kvart.

Samandrag

Føremålet med denne saka er å legg fram sak om plan for forvaltningsrevisjon for Vaksdal kommune for perioden 2020 - 2024. Planen skal vidare til kommunestyret for endeleg avgjerd.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 plan for forvaltningsrevisjon i Vaksdal kommune 2020-2024
- 2 Risiko- og vesentlegvurderingar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll - Vaksdal kommune

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunelova § 23-3 Forvaltningsrevisjon lyder slik:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Dette betyr at kontrollutvalet innan utgangen av 2020 må sørge for:

- å gjennomføra ein risiko- og vesentlegvurdering (ROV) av kommunen si verksemd og verksemda i kommunen sine selskap som planen skal baserast på
- å utarbeida ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon i perioden 2020 - 2024
- at planen vert vedteken av kommunestyret som kan delegera til kontrollutvalet å foreta endringar i planperioden.

Med dette som bakgrunn fatta kontrollutvalet 12.02.2020 slik vedtak i sak PS 03/20:

1. *Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar av verksemda i Vaksdal kommune, samt utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024*
2. *Forslag til prosjektplan av januar 2020, med dei endringar som kom fram i møtet, ligg til grunn*
3. *Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i møte i kontrollutvalet 18.03.2020 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet i 27.05.2020*
4. *Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon for 2020 - 2024 skal leggst fram for kommunestyret 22.09.2020.*

Ettersom Deloitte utarbeider planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll på vegne av kontrollutvalet, er det naturleg at kontrollutvalet har vore tett involvert i prosessane med å identifisere og prioritere kva for område som er aktuelle kontrollobjekt. Likeins har tett involvering av sentrale aktørar i administrasjonen og i kommunestyret bidratt til å forankre planarbeidet.

Deloitte har våren/hausten 2020 gjennomført to prosessmøte med kontrollutvalet og representantar frå administrativt og politisk nivå i kommunen. Grunna korona-pandemien blei prosessmøte 1 gjennomført som fjernmøte 27.05.20. Prosessmøte 2 vart gjennomført i eit ordinært kontrollutvalsmøte 09.09.20. Kontrollutvalet vedtok i det møtet at planen skal behandlast 02.12.20, men dette tidspunktet var satt opp før ein vedtok å gjennomføre møte 29.10.20. Sekretariatet reknar med at utvalet er interessert i å få behandla plan for forvaltningsrevisjon så tidleg som mogeleg, og legg derfor saka fram i møte 29.10.20.

Deloitte AS har i arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon nytta fleire teknikkar for å samle inn data og for å forstå verksemda til kommunen:

- Dokumentanalyse
- Intervju og spørjeundersøking
- Prosessmøte

Risiko- og vesentlegvurderinga følgjer planen som vedlegg.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse for å dra i gang og gjennomføre planprosessen, m.a. gjennom vedtak i denne saka.

Når utkast til plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024 ligg føre, etter gjennomført prosess, skal kontrollutvalet innstille til kommunestyret, som vedtek plan for forvaltningsrevisjon, jf. kommunelova § 23-3.

Vurderingar og verknader

Det går fram at denne planen gjeld i perioden 2020 - 2024. Planen skal utarbeidast innan året etter kommunevalet. Neste kommuneval er i 2023, medan ferdigstilling av plan for forvaltningsrevisjon for neste periode truleg skjer i 2024, med nasjonal frist ved utgangen av 2024.

Ved utarbeiding av plan for forvaltningsrevisjon er det viktig å fokusera på risiko- og vesentlegvurderingar. I dette ligg det at det skal verta gjort ei vurdering av på kva område av kommunen si verksemd og verksemda i kommunen sine selskap det er risiko for vesentlege avvik i høve dei vedtak, føresetnader og mål som er sett for verksemda.

Gjennom arbeid med risiko- og vesentlegvurderingar har ein vore innom mange område som kan vera aktuelle for framtidige forvaltningsrevisjonar. Det er gjort forslag om å presentere forvaltningsrevisjonsprosjekta i prioritert rekkefølge. Forvaltningsrevisjonsprosjekta er delt i tre grupper; ei prioritert liste med dei viktigaste prosjekta, ei uprioritert liste med prosjekt der risikoen er vurdert som høg, samt ei uprioritert liste med prosjekta som er vurdert å ha lågare risiko og mindre vesentlege å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon av. Kontrollutvalet må ut frå dette ta stilling til om dei er einige i forslag til prioritering som no ligg føre.

Kontrollutvalet får fullmakt til å avvike frå vedteken plan for forvaltningsrevisjon dersom utvalet finn det føremålstenleg å gjere omprioriteringar. Det bør gjennomførast ei evaluering av planen, normalt midt i planperioden, for å få vurdert om det har skjedd endringar i risikobiletet som gjer at planen bør endrast.

Kontrollutvalet bør sende forvaltningsrevisjonsrapportar til kommunestyret for endeleg behandling, etter kvart som innstilling føreligg frå utvalet. Dessutan vert kontrollutvalet si årsmelding rekna som ein del av den lovpålagte rapporteringa frå utvalet til kommunestyret. Sekretariatet skriv utkast til årsmelding på utvalet sine vegne, og vil som grunnlagsarbeid stille spørsmål til administrasjonen om oppfølging av kommunestyret sine vedtak i samband med forvaltningsrevisjonsrapportar. Sekretariatet tilrår at denne oppfølginga skjer frå sekretariatet si side, og at det kan vera eit samspel med revisjonen der dette vert funne føremålstenleg. Det vert og synt til kommunelova § 23-7 der det m.a. står dette:

«Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.»

Konklusjon

Sekretariatet meiner at utkast til plan for forvaltningsrevisjon 2020 - 2024 som ligg føre, er eigna for at ein no kan invitere kontrollutvalet til å gjera endeleg prioritering av prosjekt i planen. Kontrollutvalet står fritt til å gjera endringar innafor forslag til planen. Ein kan endra på rekkjefølge når det gjeld prioriteringar, og trekke frå eller legge til prosjekt i planen. Etter at kontrollutvalet har gjort sine prioriteringar skal planen leggjast fram for kommunestyret for endeleg avgjerd.

Vaksdal kommune

Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024

September 2020

Innhold

1.	Innleiing	4
1.1	Krav til forvaltningsrevisjon	4
1.2	Krav til plan for forvaltningsrevisjon	4
1.3	Krav til risiko- og vesentlegvurdering	4
2.	Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2020-2024	5
2.1	Gruppe 1 – prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt	5
2.2	Gruppe 2 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt med høg risiko og vesentlegheit	5
2.3	Gruppe 3 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt med lågare risiko og vesentlegheit	6
3.	Gjennomføring av forvaltningsrevisjon	8
3.1	Standard og innsynsrett	8
3.2	Metode	8
3.3	Gjennomføring og rapportering	8

1. Innleiing

1.1 Krav til forvaltningsrevisjon

Kommunelova § 23-2 bokstav c) pålegg kontrollutvalet å sjå til at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunen sin verksemd og av selskap kommunen har eigarinteresser i. Same lov § 23-3 definerer forvaltningsrevisjon som å gjennomføre systematiske vurderingar av:

- økonomi,
- produktivitet,
- regeletterleving,
- målinnfriing og
- verknader ut frå kommunestyret sine vedtak.

1.2 Krav til plan for forvaltningsrevisjon

Kommunelova § 23-3 andre ledd stiller krav om at det skal utarbeidast ein plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner.

Ifølgje kommunelova § 23-3 femte ledd er det kommunestyret som vedtek plan for forvaltningsrevisjon. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalet å gjere endringar i planen:

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

1.3 Krav til risiko- og vesentlegvurdering

Kommunelova § 23-3 tredje ledd stiller krav om at planen for forvaltningsrevisjon skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering:

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper.

På oppdrag frå kontrollutvalet har Deloitte gjennomført ei slik risiko- og vesentlegvurdering i Vaksdal kommune. Føremålet har vore å skaffe relevant informasjon om verksemda i kommunen og i selskapa der kommunen har eigarinteresser, slik at det var mogleg for kontrollutvalet å prioritere mellom ulike område og ulike selskap der det kan vere aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Risiko- og vesentlegvurderinga av kommunen si verksemd har teke utgangspunkt i risiko for manglar eller avvik knytt til produktivitet, målinnfriing, regeletterleving, vedtaksoppfølging, internkontroll og/eller effektivitet. Risiko- og vesentlegvurderinga av kommunen sine eigarskap i selskap har teke utgangspunkt i risiko for at selskapa ikkje driv i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader, eller at dei ikkje driv i samsvar med lover og reglar og på ein økonomisk forsvarleg måte. I tillegg har det blitt vurdert kor vesentlege selskapa er for kommunen, med utgangspunkt i brukarperspektivet/samfunnsnyttan og dei økonomiske interessene dei representerer for kommunen.

Informasjon som ligg til grunn for risiko- og vesentlegvurderinga, og for utveljing og prioritering av prosjekt, er samla inn gjennom fleire aktivitetar som har involvert både politisk leiing, administrativt leiing og kontrollutvalet. Mellom anna har følgjande aktivitetar blitt gjennomført:

- Dokument- og statistikkanalyse
- Prosessmøte i kontrollutvalet
- Spørjeundersøking til tilsette og politikarar i kommunen
- Intervju med administrative og politiske leiarar i kommunen.

På bakgrunn av risiko- og vesentlegvurderinga er det utarbeidd forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekt, og kontrollutvalet har vurdert dei ulike områda opp mot kvarandre og prioritert dei områda dei meiner det er mest vesentleg å undersøkje.

2. Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2020-2024

Under er forvaltningsrevisjonsprosjekta presentert i prioritert rekkefølge. Forvaltningsrevisjonsprosjekta er delt i tre grupper; ei prioritert liste med dei viktigaste prosjekta, ei uprioritert liste med prosjekt der risikoen er vurdert som høg, samt ei uprioritert liste med prosjekta som er vurdert å ha lågare risiko og mindre vesentlege å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon av. Kor mange prosjekt som vil bli gjennomført i perioden avheng av kontrollutvalet sitt budsjett og omfanget til dei einskilde prosjekta.

Under kvart prioriterte prosjekt er det føreslått relevante tema i samsvar med funna i risiko- og vesentleg-vurderinga. Endeleg utforming av problemstillingar og timeomfang vil bli gjort i samband med bestilling av dei enkeltvise forvaltningsrevisjonsprosjekta.

Forvaltningsrevisjon av selskap kan kombinerast med eigarskapskontroll (sjå plan for eigarskapskontroll 2020-2024).

2.1 Gruppe 1 – prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Tabell 1: Prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Nr.	Prosjekt	Tema
1	Oppfølging av politiske vedtak	<i>System og rutinar for å følge opp politiske vedtak Dialog mellom administrasjonen og kommunestyret</i>
2	Plan og byggesak	<i>System og rutinar for sakshandsaming Etterleving av regelverk i samband med sakshandsaming Kapasitet og kompetanse</i>
3	Barnevern	<i>Tverrfagleg samarbeid System og rutinar for sakshandsaming og regeletterleving Kontroll av sakshandsaminga</i>
4	Barnehage	<i>Kvalitet Kapasitet og kompetanse Tiltak for å redusere og førebygge sjukefråvær</i>
5	Tildeling av helse- og omsorgstenester	<i>System og rutinar for tildeling av tenester Kontroll av sakshandsaminga Kapasitet og kompetanse</i>
6	Investeringar	<i>Planlegging og oppfølging av investeringsprosjekt</i>
7	Informasjonstryggleik og personvern	<i>Styringsystem Kompetanse Etterleving</i>

2.2 Gruppe 2 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt med høg risiko og vesentlegheit

Tabell 2: Uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Prosjekt	Tema
Tilpassa opplæring, spesialundervisning og samarbeid med PPT	<i>System og rutinar for tilpassa opplæring og tidleg innsats System og rutinar for å fatte vedtak om spesialundervisning Samhandling mellom skulane og PPT</i>

	<i>Gjennomføring av spesialundervisning</i>
Innkjøp og kontrakts- og leverandøroppfølging	<i>Kapasitet og kompetanse Regeletterleving Leverandør- og kontraktsoppfølging Kontroll av utvalde kontraktar/leverandører</i>
Rus og psykisk helse	<i>Kapasitet Kompetanse System og rutinar</i>
Oppfølging av interkommunale samarbeid	<i>System og rutinar for å sikre dialog, kommunikasjon og at vedtak blir fulgt opp i dei interkommunale samarbeida Gjennomgang av utvalde samarbeid</i>
Internkontroll	<i>Bruk av kvalitetssystem Regeletterleving System for å melde og følge opp avvik</i>
Sosiale tenester i NAV	<i>System og rutinar Regeletterleving Arbeid med å sikre overgang til tiltak/aktivitet</i>
Vedlikehald av kommunale bygg	<i>System og rutinar Oppfølging av strategi for eigedomsforvaltning Vedlikehaldsetterslep/kapasitet</i>

2.3 Gruppe 3 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt med lågare risiko og vesentlegheit

Tabell 3: Uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Prosjekt
Bemanning og personalforvaltning
Pleie og omsorg
Beredskap ¹
Arkiv og offentlegheit ²
Digitalisering
Planarbeid
Klima og berekraft
Folkehelse
Tenester til flyktingar
Trygt og godt skulemiljø
Samhandling knytt til barn og unge
Helsestasjon- og skulehelsetenesta
PPT
Vedlikehald av kommunal veg
Vatn og avlaup
Tenester til funksjonshemma
AO-senteret, kommunalt føretak

¹ Kommuneadministrasjonen opplyser at det vil bli gjennomført tilsyn på beredskapsområdet i 2020

² Arkivverket har planlagt tilsyn med kommunen i 2020

Om kommunestyret ber kontrollutvalet gjennomføre ein forvaltningsrevisjon, eller kontrollutvalet gjer risiko- og vesentlegvurderingar som tilseier at andre område bør prioriterast, kan kontrollutvalet avvike frå vedteke plan for forvaltningsrevisjon. Dersom kontrollutvalet finn det føremålstenleg kan plan for forvaltningsrevisjon rullerast i løpet av perioden.

3. Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

3.1 Standard og innsynsrett

Revisor skal følge standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) ved gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekt.³

Revisor har rett til å krevje innsyn i alle opplysningar, skildringar og dokument i kommunen som er nødvendige for å utføre sine oppgåver. Innsynsretten gjeld utan hinder av teieplikt. Dette går fram av kommunelova § 24-2 fjerde ledd.

Revisor har òg innsynsrett i kommunen sine interkommunale selskap, interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefelleskap,⁴ aksjeselskap der det ikkje er innslag av statlege eller private eigarar,⁵ samt i verksemder som utfører oppgåver på vegner av kommunen. Dette går fram av kommunelova § 24-10 jf. § 24-6. Innsynsretten i verksemder som utfører oppgåver på vegner av kommune er ny, og er avgrensa til verksemder som har avtalerettslege forplikningar ovanfor kommunen. Innsyn og undersøkingar skal berre omfatte det som er nødvendig for å undersøkje om kontrakten er oppfylt.

3.2 Metode

Kva metodar som blir brukt for datainnsamling i dei ulike forvaltningsrevisjonsprosjekta avheng av endelege problemformuleringar i det einskilde prosjekt. Generelt bør det brukast ein kombinasjon av fleire metodar for å sikre tilstrekkeleg breidde i datamaterialet til å kunne utføre heilskapleg analysar og vurderingar. Ei slik metodetriangulering medverkar også til kvalitetssikring ved at ein kan samanlikne funn frå dei ulike tilnærmingane.

Moglege metodar for datainnsamling og -analyse kan vere:

- Dokumentanalyse
- Elektroniske spørreskjema
- Intervju
- Dataanalyse
- Testing av kontrollar og rutinar

Det er sentralt for å kunne gjennomføre vellukka forvaltningsrevisjonsprosjekt at kontrollutvalet saman med revisor avgrensar og definerer prosjekta ved å konkretisere føremål, kva problemstillingar som skal bli undersøkte og kva revisjonskriterium⁶ revisor skal leggje til grunn. Før ein forvaltningsrevisjon blir starta opp, skal kontrollutvalet godkjenne ein prosjektplan som skildrar korleis prosjektet skal gjennomførast.

3.3 Gjennomføring og rapportering

Revisor skal sende oppstartsbrev med informasjon om forvaltningsrevisjonsprosjekt til administrasjonssjefen før datainnsamlinga tek til. Administrasjonssjefen skal få høve til å kome med sitt syn på funna i kvar forvaltningsrevisjonsrapport. Uttalen frå administrasjonssjefen skal leggjast ved rapporten som blir sendt til kontrollutvalet. Etter at kontrollutvalet har handsama rapporten blir det utarbeidd ei innstilling som blir oversendt kommunestyret saman med rapporten. Det er kontrollutvalet si oppgåve å sjå til at kommunestyret sine vedtak knytt til handsaminga av rapportar om forvaltningsrevisjon blir følgt opp.

³ Sjå <https://www.nkrf.no/rsk-001-standard-for-forvaltningsrevisjon>

⁴ For vertskommunesamarbeid gjeld egne reglar. Jf. kommunelova § 20-9, er det kontrollutvalet i vertskommunen som førar kontroll med verksemda i verstkommunesamarbeidet på vegner av deltakarane. Ein kommune kan likevel gjere forvaltningsrevisjon av dei delane av verksemda i vertskommunesamarbeidet som gjeld kommunen.

⁵ Selskap med private eller statlege eigarar er ikkje omfatta av kontrollutvalet og revisjonen si innsynsrett etter kommunelova §§ 23-6 og 24-10. Ein eventuell kontroll av slike selskap avheng difor av at kommunen sin revisor enten er gitt innsynsrett i selskapet sine vedtekter, at styret gir slik innsynsrett på førespurnad, eller at eigarorganet vedtek at selskapet skal gje slikt innsyn.

⁶ Normer og standardar som forvaltninga blir vurdert opp mot (vedtak, regelverk, mål).

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2020 Deloitte AS

Opplysningar som kjem fra i dokumentet er i hovudsak ikkje verifisert, og kan ikkje nyttast som faktagrunnlag utan nærare undersøkingar.

Vaksdal kommune

Risiko- og vesentlegvurderingar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

September 2020

«Risiko- og vesentlegvurdering for
forvaltningsrevisjon og
eigarskapskontroll»

September 2020

Rapporten er utarbeidd for Vaksdal
kommune av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen,
5892 Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

Innhold

1.	Innleiing	5
2.	Organisering og nøkkeltal	8
3.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområde i forvaltninga	11
4.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoar i kommunen sine selskap	30
5.	Eigarskapskontrollar – oversikt over identifiserte risikoområde	38
6.	Gjennomførte og planlagde forvaltningsrevisjonar, eigarskapskontrollar og statlege tilsyn	40
7.	Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekt og eigarskapskontrollar	41

Detaljert innhaldsliste

1.	Innleiing	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Forvaltningsrevisjon	5
1.3	Eigarskapskontroll	5
1.4	Forskjell mellom forvaltningsrevisjon i selskap og eigarskapskontroll	6
1.5	Metode og gjennomføring	6
1.6	Lesarrettleiing	7
2.	Organisering og nøkkeltal	8
2.1	Organisering	8
2.2	Finansielle nøkkeltal	8
2.3	Befolkningsutvikling	9
2.4	Kommunen sine eigarskap	10
3.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområde i forvaltninga	11
3.1	Stab og sektorovergripande funksjonar	12
3.2	Oppvekst	18
3.3	Samfunnsutvikling	23
3.4	Helse og omsorg	25
4.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoar i kommunen sine selskap	30
4.1	Selskap som er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10	31
4.2	Selskap som ikkje er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10	33
4.3	Føretak, samarbeid og foreiningar	37
5.	Eigarskapskontrollar – oversikt over identifiserte risikoområde	38
6.	Gjennomførte og planlagde forvaltningsrevisjonar, eigarskapskontrollar og statlege tilsyn	40
6.1	Tidlegare gjennomførte forvaltningsrevisjonar og selskaps-/eigarskapskontrollar	40
6.2	Tilsyn	40
7.	Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekt og eigarskapskontrollar	41
7.1	Forvaltningsrevisjon	41
7.2	Eigarskapskontroll	42

1. Innleiing

1.1 Bakgrunn

I samsvar med prosjektplanar vedteke av kontrollutvalet i møte 12. februar 2020, sak 4/20, har Deloitte gjennomført risiko- og vesentlegvurderingar (ROV-vurderingar) av Vaksdal kommune si verksemd og i selskapa der Vaksdal kommune har eigarinteresser. Føremålet med ROV-vurderingane har vore å skaffe relevant informasjon om dei delane av verksemda i kommunen og selskapa der kommunen har eigarinteresser, som det kan vere aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon og/eller eigarskapskontroll.

ROV-vurderingane er systematiserte og framstilte i dette analysedokumentet. Dokumentet dannar grunnlag for kontrollutvalet sitt arbeid med planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for 2020-2024. Kontrollutvalet er pålagt å utarbeide slike planar. Planane skal vedtakast av kommunestyret.

I arbeidet med ROV-vurderingane og utarbeidinga av analysedokumentet har det blitt gjennomført møte med kontrollutvalet, dokumentgjennomgang, intervju og spørjeundersøking (sjå seksjon 1.5).

Analysen er av overordna karakter og i stor grad basert på innspel som har kome fram gjennom møte i kontrollutvalet, intervju, spørjeundersøking og gjennomgang av relevant dokumentasjon. Datagrunnlaget er i avgrensa grad verifisert. Datagrunnlaget er i analysedokumentet nytta som indikasjon på risikoforhold som eventuelt bør eller kan følgjast opp/undersøkjast i forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll eller gjennom andre undersøkingar dersom kontrollutvalet og kommunestyret ønskjer dette.

1.2 Forvaltningsrevisjon

I kommunelova § 23-3 går det fram at forvaltningsrevisjon inneber å gjere systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, regeletterleving, målnnfriing og verknader ut frå kommunestyret sine vedtak og føresetnader. Same lov § 23-2 bokstav c), pålegg kontrollutvalet å sjå til at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunen si verksemd og av selskap som kommunen har eigarinteresser i.

Kommunelova § 23-3 andre ledd stiller krav om at det skal utarbeidast ein plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner.

Det er vidare eit krav at plan om forvaltningsrevisjon skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering (ROV-vurdering):

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper.

Føremålet med ROV-vurderinga er å skaffe relevant informasjon om verksemda i kommunen og i selskapa der kommunen har eigarinteresser, slik at det er mogleg for kontrollutvalet å leggje ein plan for forvaltningsrevisjon og å prioritere mellom ulike område og ulike selskap der det kan vere aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Det er kommunestyret som vedtek plan for forvaltningsrevisjon. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalet å gjere endringar i planen.

1.3 Eigarskapskontroll

Eigarskapskontroll er ei oppgåve som er lagt til kontrollutvalet etter kommunelova § 23-2 bokstav d), og er nærare skildra i kommunelova § 23-4. Der går det fram at eigarskapskontroll inneber å kontrollere om forvaltninga av kommunen sine eigarinteresser blir skjøtta i samsvar med regelverk, kommunestyret sine vedtak og anerkjende prinsipp for eigarstyring.

Kommunelova § 23-4 andre ledd stiller krav om at det skal utarbeidast ein plan for eigarskapskontroll:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

Som med plan for forvaltningsrevisjon, skal også plan for eigarskapskontroll vere basert på ei ROV-vurdering:

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap.

Føremålet med ROV-vurderinga er å skaffe relevant informasjon om kor det er størst behov for eigarskapskontroll, slik at det er mogleg for kontrollutvalet å leggje ein plan for eigarskapskontroll og å prioritere kva eigarskapskontrollar det kan vere aktuelt å gjennomføre.

Det er kommunestyret som vedtek plan for eigarskapskontroll. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalet å gjere endringar i planen.

1.4 Forskjell mellom forvaltningsrevisjon i selskap og eigarskapskontroll

Ny kommunelov skil mellom forvaltningsrevisjon av selskap som inngår i ordinær forvaltningsrevisjon, og eigarskapskontroll. Fokuset i ein **eigarskapskontroll** er på korleis kommunen forvaltar eigarskapa sine, anten enkeltvis eller som portefølje. Kriteria vi legg til grunn er mellom anna regelverk knytt til ulike typar selskap (til dømes kommunelov, aksjelov, lov om interkommunale selskap), KS sine retningslinjer for kommunal eigarstyring, kommunale eigarskapsmeldingar/eigarstrategiar og andre mål, vedtak og retningslinjer. Fokuset i ein **forvaltningsrevisjon av selskap** er på sjølve selskapet, og vil t.d. omhandle om selskapet driv i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader, og om det driv i samsvar med lover og reglar og på ein økonomisk forsvarleg måte.

1.5 Metode og gjennomføring

I prosessen med ROV-vurderingar har vi nytta ein metodikk med høg grad av involvering, både av kontrollutvalet og av sentrale aktørar i administrasjonen og i kommunestyret. Ei slik tilnærming har bidrege til at vi har avdekkja kva forvaltningsområde, tenesteområde og eigarskap det er knytt størst risiko til. I tillegg har høg grad av involvering bidrege til å forankre planarbeidet og gjere det kjent både i kommunestyret og i administrasjonen. Dette vil skape eit godt grunnlag for gjennomføring av prosjekta som blir prioritert i planane.

1.5.1 Prosessmøte 1 med kontrollutvalet

I det første prosessmøtet fekk kontrollutvalet høve til å diskutere og vurdere risikoar innanfor kommunen sine ansvarsområde og knytt til drifta i selskapa der kommunen har eigarinteresser, basert på eiga erfaring frå arbeidet i kontrollutvalet.

1.5.2 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen tok utgangspunkt i planar, meldingar og budsjett. Vi har òg undersøkt kva tilsyn som er gjennomført og eventuelt planlagt i kommunen. Desse har samla gitt eit oversyn over kommunen sine mål og strategiar, samt bidrege til å avdekkje område med risiko eller behov for forbetring.

1.5.3 Analyse av statistikk

Vi har gjennomgått KOSTRA-tal, tal frå kommunebarometeret og anna relevant statistikk som ligg føre for å undersøke om det er område der kommunen skil seg frå kommunar det er relevant å samanlikne seg med. Samanlikningane kan gje indikasjonar på risikoområde som det kan vere relevant å undersøke nærare.

1.5.4 Intervju

Vi har gjort intervju med både politiske og administrative leiarar i kommunen. Vi har intervjuja rådmann, samt sentrale leiarar frå administrasjonen (sju personar). I tillegg har vi intervjuja ordførar, varaordførar og ein utvalsleiar (tre personar). Intervjua er gjennomførte per telefon.

1.5.5 Elektronisk spørjeundersøking

Administrative leiarar og heile kommunestyret har vore involvert i ROV-vurderingane gjennom ei undersøking i Questback (elektronisk spørjeundersøkingsverktøy). I spørjeundersøkinga blei desse bedne

om å peike på potensielle risikoar innanfor det tenesteområdet dei har ansvar for eller kjenner til, samt risikoområde knytt til selskap kommunen eig.

Total svarprosent på spørjeundersøkinga er 52 %. For dei folkevalde er svarprosenten 47 %, medan det for leiarane i kommunen er ein svarprosent på 58 %.

1.5.6 Gjennomgang av selskapsopplysningar i bedriftsdatabase

Deloitte har nytta Bisnode SmartCheck for å få tilgang til rekneskapsopplysningar og informasjon om eigarskap og eigarskapsstruktur. Denne informasjonen er nytta både for å få oversyn over alle aktuelle selskap som skal omfattast av ROV-vurderingane, og for å avdekkje eventuelle risikoar gjennom dei føreliggjande finansielle nøkkeltala.¹

1.5.7 Prosessmøte 2 med kontrollutvalet

I dette møtet legg revisjonen fram ROV-vurderingane (dette dokumentet) med dei risikovurderingane som er gjennomførte for kontrollutvalet. ROV-vurderingane og forslag til prosjekt vil i dette møtet bli lagt til grunn når kontrollutvalet skal prioritere område eller prosjekt for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for dei neste fire åra.

1.5.8 Vedtak av plandokument

Basert på dei prioriteringane som kontrollutvalet gjer i prosessmøte 2, vil det bli utarbeidd eit plandokument. Dette dokumentet blir vedtatt av kontrollutvalet før det blir sendt vidare til kommunestyret for endeleg vedtak.

1.6 Lesarrettleiing

Innspela som er samla inn i samband med den ROV-vurderinga er systematiserte og framstilte i dette dokumentet. Dokumentet er meint som eit grunnlag for kontrollutvalet for å velje ut og prioritere forvaltningsrevisjonsprosjekt og eigarskapskontrollar.

I kapittel 2 gir vi ei kort oversikt over organiseringa av og nøkkeltala for kommunen.

Kapittel 3 og 4 omhandlar forvaltningsrevisjon. Her presenterer vi oversikt over identifiserte risikoområde innan dei ulike verksemdsområda og eigarskapa til kommunen som er eit resultat av undersøkinga vi har gjort i samband med analysearbeidet. Risikovurderingane og forslag til prosjekt er basert på ein overordna gjennomgang av kommunen sine tenesteområde og dei selskap kommunen har eigarskap i.

I kapittel 5 presenterer vi dei risikovurderingane vi har gjort for kommunen når det gjeld eigarskapskontroll.

Kapittel 6 inneheld oversikt over tidlegare gjennomførte og pågåande forvaltningsrevisjonar, selskapskontrollar, eigarskapskontrollar, samt oversikt over gjennomførte og planlagde tilsyn.

I kapittel 7 viser vi forslaga våre til moglege forvaltningsrevisjonsprosjekt og eigarskapskontrollar basert på dei risikovurderingane som er gjennomførte. Forslaga til prosjekt er ikkje presentert i prioritert rekkefølge. Prioritering og val av prosjekt skal kontrollutvalet gjere. Kontrollutvalet står også fritt til å leggje til og/eller ta bort prosjekt i lista som her er presentert. Endeleg prioritering av prosjekt blir framstilt i plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 og plan for eigarskapskontroll 2020-2024, som skal leggjast fram for kommunestyret.

¹ Ikkje alle interkommunale selskap (IKS) er underlagt innleveringsplikt til Brønnøysundregisteret. Det førekjem også at slike selskap ikkje leverer årsrekneskap til Brønnøysundregisteret. I desse tilfella har ikkje revisjonen tilgang på nøkkeltal. Slike manglande data vil bli opplyst om der det er relevant.

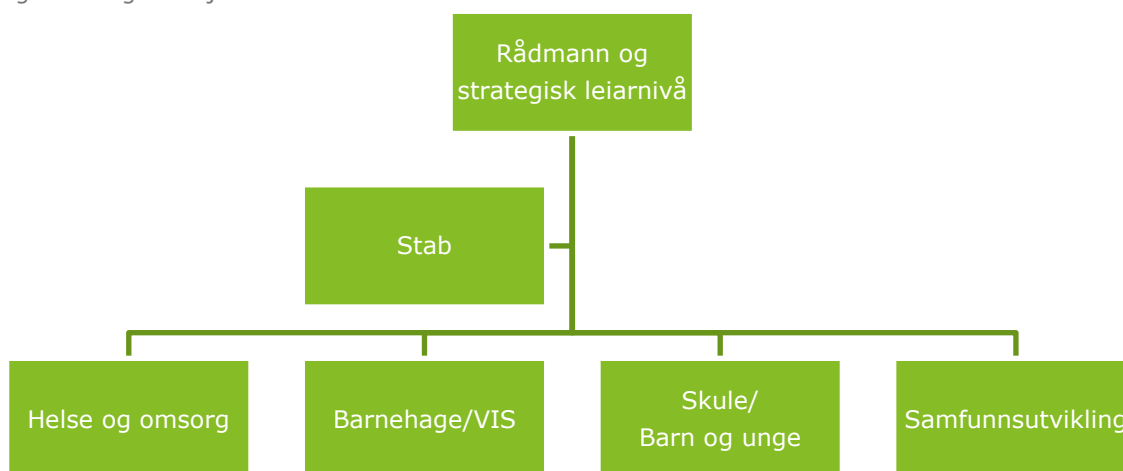
2. Organisering og nøkkeltal

2.1 Organisering

Vaksdal kommune har ein to-nivåmodell, med eit strategisk leiarnivå inklusiv stab, og eit operativt nivå. Strategisk nivå er rådmann, assisterande rådmann og tre kommunalsjefar. Delegeringa er frå rådmann til einingsleiarane. Einingsleiarane rapporterer til rådmann eller kommunalsjef.

Operativt nivå har fire resultateiningar samla under dei tre tenesteområda helse og omsorg, oppvekst og samfunnsutvikling. Organisasjonskartet under viser organiseringa i kommunen med strategisk leiarnivå og operativt nivå med dei fire resultateiningane.

Figur 1: Organisasjonskart

2.2 Finansielle nøkkeltal

I kommunen si årsmelding for 2019 blir det peikt på at den økonomiske situasjonen i kommunen samla sett er god og resultatet i 2019 er positivt. Det går fram at kommunen har effektivisert drifta for å tilpasse seg endra rammevilkår dei siste åra, men at det er større utfordringar som ligg framfor kommunen i planperioden og utover. Reduserte inntekter som følgje av redusert folketal og høge investeringar, vil svekke handlingsrommet og krevje raskare omstillingar.

Netto driftsresultat er ein hovudindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren, jf. berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Netto driftsresultat viser kor mykje som kan disponerast til avsetningar og investeringar etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. TBU tilrår at netto driftsresultat for kommunane er på 1,75 %.

Netto driftsresultat i Vaksdal kommune var i 2019 på 3,2 %, altså over det tilrådde nivået frå TBU. I planperioden 2019-2022 er det sett som mål at netto driftsresultat skal vere på 1,75 %, også dette innanfor det tilrådde nivået frå TBU.

Ifølgje årsmeldinga for 2019 har kommunen eit **disposisjonsfond** på 17,1 % av brutto driftsinntekter, inkludert amoriteringsfond. Sistnemnde fond blei oppretta i 2007 for å dekke negativt premieavvik, avskrivning og ev tap på verdipapir. Dette fordi kommunen har eit stort oppsamla premieavvik samanlikna med andre kommunar. Amortiseringsfondet utgjer ein stor del av kommunen sitt disposisjonsfond, og ser ein bort frå dette fondet er disposisjonsfondet på 6,9 % av brutto driftsinntekter. Dette er ifølgje årsmeldinga rekna som eit lågt nivå og begrensar den økonomiske handlefridomen til kommunen. Ifølgje Kommunebarometeret 2019 har kommunane i snitt disposisjonsfond på 12,1 %.

I årsmeldinga for 2019 går det fram at **lånegjelda** i kommunen har hatt ei kraftig auke frå 57 % i 2018 til 89 % i 2019, og at vedtatte investeringar i budsjett 2020 og planlagde investeringar i økonomiplanperioden vil medføre stor auke i lånegjelda til kommunen også i åra framover. Det er venta at denne vil stige til over 100 % innan få år dersom vedtekne investeringar blir gjennomførte. Dette vil gå på bekostning av det

økonomiske handlingsrommet kommunen har hatt dei siste åra, og gjere kommunen mindre rusta til å tilpasse seg endringar i tenestene. I budsjettet for 2020 blir det peikt på at investeringane i skulebygg er eit stort løft for ein kommune på Vaksdal sin storleik og gir grunn til uro for ei monaleg stor auke i lånegjelda utan at investeringane skal redusere driftskostnader i særleg grad.

Tabellen under viser **løyvingar til dei ulike tenesteområda** i Vaksdal kommune i 2019 og 2020. Vi har også tatt med rekneskapstala frå 2019.

Tabell 1: Løyvingar til ulike tenesteområde

Tenesteområde	B 2019	R 2019	B2020
Oppvekst	90 270 346	97 311 998	94 963 000
Samfunnsutvikling	42 370 001	43 972 405	43 735 000
Helse og omsorg	115 978 000	128 566 198	121 000 000
Felles økonomi	22 240 000	19 395 342	25 070 000
Sum fordelt totalt til drift	270 858 347	289 245 943	284 768 000

Det største tenesteområdet i kommunen er helse og omsorg, som i 2020 utgjer om lag 42 % av kommunen sitt driftsbudsjett. Nest størst er oppvekst, som utgjer om lag 33 % av kommunen sitt driftsbudsjett. Alle dei tre tenesteområda hadde eit meirforbruk i høve budsjett i 2019, medan fellesområde økonomi hadde eit mindreforbruk. Under felles økonomi blir felleskostnader for heile organisasjonen, både administrativt og politisk, samt diverse tilskot, premiefond, premieavvik og amortisering av tidlegare års premieavvik ført. Merk at det er gjort nokre endringar i kva som blir ført på felles økonomi i 2020.

2.3 Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklinga i kommunen er relevant å omtale av fleire årsaker. For det første er innbyggjartilskot ein del av inntektssystemet til kommunane. Vidare må dei kommunale tenestene tilpassast demografiske endringar.

Innbyggjartilskotet er i utgangspunktet fordelt med eit likt beløp per innbyggjar (talet på innbyggjarar per 1. juli) til alle kommunane. Deretter skjer det ei omfordeling på bakgrunn av fleire faktorar.² For 2020 er innbyggjartilskotet før omfordeling 25 083 kroner per innbyggjar.

Det går fram av årsmeldinga 2019 at det har vore nedgang i det totale folketalet i kommunen dei siste ti åra, men at det har vore ei større endring i siste kvartal 2019. Folketalet er pr 01.01.20 for første gong under 4000 innbyggjarar. I årsmeldinga blir det også vist til at den prosentvise nedgangen dei siste 2 åra også er større enn åra før. I perioden 2009-2017 busette kommunen flyktningar etter nasjonalt introduksjonsprogram. I 2017 vart det busett 37 personar. Etter dette har nasjonale myndigheiter bestemt at berre større kommunar skal busette flyktningar.

I årsmeldinga blir det også vist til at det har vore større endringar når ein ser på fordeling av aldersgruppene frå året 2000 til 2020. Det har vore reduksjonar både i talet på born/unge og eldre. I perioden frå 2010 til 2020 har nedgangen i eldre flata ut. Grappa 67 år og eldre har falt frå 886 i 2000 til 804 i 2010, men har auka til 808 pr 01.01.2020. Det er eit lågare tal fødde per 1000 innbyggjarar i Vaksdal kommune (8,5 i 2019) samanlikna med fylket (Hordaland, 10,7) og landet utanom Oslo (9,7).

² Størsteparten av kommunane sine rammetilskot blir fordelt med utgangspunkt med eit likt beløp per innbyggjar. Utgiftsutjamninga skjer ved hjelp av ein kostnadsnøkkel som sørgjer for at denne delen av rammetilskotet blir fordelt frå kommunar som er rimelegare å drive enn landsgjennomsnittet, til kommunar som er dyrare å drive enn landsgjennomsnittet. Kostnadsnøkkelens består av ei rekke kriterium, mellom anna talet på barn i skulepliktig alder, talet på eldre, reiseavstand i kommunen mv.

2.4 Kommunen sine eigarskap

Vaksdal kommune har eigarinteresser i fem selskap saman med andre kommunar og/eller fylkeskommunar, og i seks selskap med innslag av private eller statlege aktørar på eigarsida. Eigarskapa går fram i tabell 2 under. Kommunen sine eigarskap vil bli nærare omtalt i kapittel 4.

Tabell 2: Eigarskap

Selskap	Bransje	Selskapsform	Eigardel
Vann vest AS	Vatn- og avlaupsverksemd	AS	5,55 %
Interkommunalt arkiv i Hordaland IKS	Drift av arkiv	IKS	2,85 %
BIR AS	Renovasjon	AS	1,61 %
Driftsassistansen i Hordaland – vann og avløp IKS	Vatn- og avlaupsverksemd	IKS	1,1 %
Kommunekraft AS	Formidlar kraft på vegner av aksjonærkundane	AS	0,313 %
Vaksdal næringssselskap AS	Bedriftsrådgjeving	AS	67,55 %
Modalen-Eksingedalen Billag AS	Rutebil- og godstransport	AS	28,33 %
Vaksdal Senter utvikling AS	Utvikling og leige av Vaksdal Senter mm.	AS	8,7 %
BKK AS	Produksjon av elektrisitet frå vasskraft	AS	0,37 %
Fjord Norge AS	Turistkontorverksemd	AS	0,12 %
Biblioteksentralen SA	Engroshandel med bøker mv.	SA	Medlem

Kommunale føretak og vertskommunesamarbeid er omfatta av ordinær forvaltningsrevisjon, og er derfor omfatta av ROV-vurderingane knytt til dette. Stiftingar og foreiningar er ikkje omfatta av regelverket om eigarskapskontroll eller forvaltningsrevisjon av selskap, og er difor ikkje omtala i denne delen av ROV-vurderinga. Både kommunale føretak, vertskommunesamarbeid, stiftingar og foreiningar er lista opp i seksjon 4.3, og eventuelt drøfta i ROV-vurderinga om dette er vurdert som relevant.

3. Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområde i forvaltninga

På bakgrunn av innsamla og analysert informasjon, vil vi i dette kapittelet vurdere risiko for manglande målinnfriing, regeletterleving, vedtaksoppfølging og internkontroll som er identifisert innan dei verksemdsområda som er gjennomgått i Vaksdal kommune.

Overskriftene i kapittel 3.1-3.4 følgjer den administrative organiseringa i Vaksdal kommune.

Risikonivå er i tabellane farga med raudt som representerer høg risiko eller gult som representerer middels risiko:

Fargesymbol	Skildring av risikovurdering
	Høg risiko På område som er merka med raudt meiner Deloitte, på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan vere høg risiko for anten manglande produktivitet, målinnfriing, regeletterleving eller effektivitet.
	Middels risiko På område som er merka med gult meiner Deloitte, på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan vere middels risiko for anten manglande produktivitet, målinnfriing, regeletterleving eller effektivitet.

I tabellane under vil vi under kvar sektor omtale utvalde område og tema. Dette er område og tema som blir framheva i dei data som revisjonen har analysert. Det betyr at område der det ikkje eksplisitt er identifisert risiko ikkje er omtala.

Det blir kommentert dersom det er planlagt tilsyn eller gjennomført forvaltningsrevisjonar eller tilsyn dei siste åra innanfor dei områda og temaa som er omtala.

Under kvart område identifiserer vi dei hovudtema analysen viser at det er knytt risiko til. Dette vil vere naturlege moment som takast med i ein eventuell forvaltningsrevisjon.

Det er viktig å understreke at risikovurderingane er skjønsmessige, og at vurderingane er baserte på tilgjengeleg informasjon. Kontrollutvalet kan vurdere risikoen knytt til dei ulike områda som forskjellig frå det som er føreslått her. Det er derfor kontrollutvalet som til slutt skal vurdere og prioritere dei ulike områda, og avgjere rekkefølga for forvaltningsrevisjonsprosjekt i dei planane som blir lagt fram for kommunestyret.

Vi vil ta atterhald om at ikkje all informasjon som kjem fram er verifisert av leiinga i kommunen.

3.1 Stab og sektorovergripande funksjonar

Oppgåver og funksjonar knytt til økonomi, rekneskap, løn, HR, post/arkiv, saksbehandling, innbyggjarservice og kommunikasjon er samla i ein stab som tek i vare alle desse fagområda for kommunen. I tabellen under vil vi gjere greie for identifiserte risikoområde knytt til stab og sektorovergripande funksjonar.

Tabell 3: Identifiserte risikoområde knytt til sektorovergripande funksjonar

Område og tema	Observasjonar	Vurderingar/moglege konsekvensar	Risiko
Bemanning og personalforvaltning <ul style="list-style-type: none">• Sjukefråvær• Tilsetjingar• Oppfølging av medarbeidarar• HRM-system• Arbeid med heiltidskultur	<p>I følgje budsjett for 2020 har kommunen mål om at sjukefråværet ikkje skal overstige 7 %. I følgje budsjettet har sjukefråværet over tid vore for høgt, og det er sett i verk tiltak for å redusere dette. I kommunen si årsmelding for 2019 går det fram at sjukefråværet for året samla var 7,2 %, følgjeleg nær måлтаlet til kommunen. Det er likevel stor variasjon mellom einingane, der barnehage har det høgste sjukefråværet på 14,4 %.</p> <p>I undersøkinga blir gitt innspel på at det bør gjennomførast forvaltningsrevisjon innan personalbehandling i kommunen, mellom anna knytt til tilsetjingsprosessar, oppfølging av sjukemeldte, gjennomføring av medarbeidarsamtalar og kursing. Det blir også kommentert at kommunen ikkje er gode nok på leiarutvikling.</p> <p>I budsjettet for 2020 blir det peikt på at det generelt er bra søknadar til faste stillingar i kommunen, men at kommunen i likheit med andre også merkar auka konkurranse om fagkompetanse. Mellom anna blir det vist til at det er krevjande å rekruttere leiarar, teknisk/ingeniør og sjukepleiarar.</p> <p>I undersøkinga blir det vidare peikt på utfordringar knytt til HRM-systemet, og at det er tungvint å få fram gode rapportar og oversikt over ressursbruk/ressurstyring.</p> <p>Det blir også peikt på at ein bør sjå på styrking av stabsfunksjonar og vurdering av sårbarheit i dei små fagmiljøa, og at einingane treng meir støtte frå stab for å kunne fokusere på faglege spørsmål og utvikling av tenestene. Samtidig blir det peikt på at kommunen har avgrensa ressursar i stab. I intervju blir det også stilt spørsmål ved om strukturen i eining for samfunnsutvikling er føremålstenleg. Det manglar per i dag einingsleiar/avdelingsleiar i eininga.</p> <p>Det blir i intervju vist til at det er gjort politisk vedtak om fleire heiltidsstillingar og færre deltidstillingar, men at kommunen ikkje har klart å innfri dette endå og at det er eit vedtak som er vanskeleg å følgje opp. Mellom anna blir det vist til at det er lite uønskt deltid, og at det kan vere utfordrande å få godkjent andre typar turnus frå fagforeningane.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Manglande oppfølging av tilsette• Manglande effektivitet og måloppnåing	

Oppfølging av politiske vedtak

Det blei gjennomført forvaltningsrevisjon av saksførebuing og offentleg sakshandsaming i 2018, der revisjonen mellom anna peikte på utfordringar/svakheiter både i prosessar og rutinar og at kommunen ikkje hadde ein praksis som sikra at relevant informasjon systematisk blei framstilt i saksframlegga i politiske saker.

I intervju går det fram at oppfølging av dei politiske sakene ikkje blir opplevd som god nok frå politisk hald, sjølv om det blir kommentert at det har betra seg dei seinare åra. Det blir peikt på at dette både gjeld system for oppfølging av politiske saker, sjølv oppfølginga av sakene, samt kommunikasjon/dialog mellom administrasjonen og kommunestyret. Det blir mellom anna vist til at rapporteringa frå administrasjonen tilbake til kommunestyret kan vere mangelfull i tilfelle der administrasjonen ikkje i tilstrekkeleg grad klarer å følgje opp dei politiske vedtaka. Det blir også gitt enkelte døme på vedtak som ikkje er følgt opp slik kommunestyret har vedtatt.

I spørjeundersøkinga er det også enkelte som peikar på at det ikkje er alle politiske vedtak kommunestyret får tilbakemelding på innan rimeleg tid, at sakspapira i ein del tilfelle kan kome i siste liten, samt at administrasjonen bør bli enda flinkare på statusoppdateringar på vedtekne saker. Det er likevel fleire som svarar at det i liten grad eller svært liten grad er risiko for svikt eller manglar knytt til saksførebuing og oppfølging av politiske vedtak.

Også leiinga i administrasjonen viser til at ein har eit forbedringspotensiale når det gjeld oppfølging av politiske vedtak. Det blir opplyst at det er sett i gang tiltak for å sikre ei betre oppfølging av vedtaka, mellom anna ved å samlast etter politiske møte for å fordele saker til oppfølging.

- Ikkje tilstrekkeleg oppfølging av politiske saker/vedtak

Beredskap

Det blir i intervju opplyst at det blir gjennomført risikovurderingar på ulike nivå, samt ei overordna risikovurdering årleg. Det blir kommentert at arbeidet med den overordna risikovurderinga for 2020 blei påverka av koronapandemien og at arbeidet ikkje er ferdigstilt. Samtidig blir det vist til at kommunen ikkje har vore flinke nok på risikovurderingar, og at ein ikkje kan legge fram ei samla liste over risikoar i kommunen.

Når det gjeld koronapandemien blir gjennomgåande vist til at kommunen har jobba godt med å planlegge for ulike scenario i samband med denne, både i kommunal kriseleiing, ute i einingane og på tvers av einingar/funksjonar, og at utfordringa er å klare å følgje dette opp vidare utover hausten i 2020.

Fylkesmannen i Hordaland gjennomførte tilsyn med utvalde område av samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet i Vaksdal kommune i 2017. I tilsynet avdekte Fylkesmannen to avvik knytt til at kommunen ikkje i

- Ikkje god nok beredskap

tilstrekkeleg grad kunne dokumentere heilskapleg og systematisk arbeid med samfunnstryggleik og beredskap, samt at kommunen ikkje hadde i god nok ordning for kompetansebygging og opplæring for alle som er tiltenkt ei rolle i kommunen si krisehandtering.

Deloitte får opplyst frå kommuneadministrasjonen at det skal gjennomførast tilsyn på beredskapsområdet i 2020, men Deloitte har ikkje funne dette i tilsynskalenderen til Fylkesmannen.

Informasjonstryggleik og personvern

Nytt personvernsregelverk tredde i kraft i 2018. Dette stiller strengare krav til informasjonstryggleiken i kommunen enn tidlegare, noko som medfører regulatorisk risiko.

I intervju blir det vist til at personverkegelverket er krevjande og at kommunen har jobba mykje med dette. Det blir kommentert at ein ikkje opplever at det er stor risiko knytt til dette, men at det er arbeidskrevjande og at leiarar i kommunen er bekymra for at dei ikkje har alt i orden. Det blir opplyst at kommunen vil halde oppe trykket når det gjeld å arbeide med personvernregelverket også framover.

- Viktig informasjon blir mista eller sensitive data kan kome på avveie
- Brot på regelverk

Digitalisering

I undersøkinga blir det peikt på at kommunen har eit forbetningspotensial når det gjeld digitalisering, og det blir peikt på at dette gjeld alle sektorane. Det blir også trekt fram at den digitale kompetansen ikkje er god nok.

Det blir vidare peikt på at det ikkje i tilstrekkeleg grad er lagt opp til sjølvbeteningsløyningar/digitalisering av kontakten med kommunen.

I kommunen sitt budsjett for 2020 blir det vist til at det i alle delar av den kommunale drifta fortløpande skjer digitaliseringstiltak. Mellom anna blir det vist til kommunesamarbeidet om IKT drift, digitalisering og innovasjon, oppstart av investeringstrappa knytt til digitalisering i skule samt innføring av velferdsteknologi i helse og omsorg.

Det er sett fleire mål for digitalisering og IKT i planperioden, mellom anna at dei fleste tenester skal tilbys digitalt.

- Ineffektive tenester
- Manglande samordning

Arkiv og offentlegheit

I intervju blir det peikt på at lovverket kring offentlegheit og innsyn er omfattande og krevjande, og det blir vist til at kommunen har hatt nokre avvik.

Det blei gjennomført forvaltningsrevisjon av saksførebuing og offentleg sakshandsaming i 2018. I forvaltningsrevisjonen kom det mellom anna fram at kommunen ikkje har ein fullstendig eller ajourført arkivplan, at

- Redusert tillit i befolkninga
- Regelbrot
- Tap av arkivmateriale

rutinane og retningslinjene for arkivering ikkje var fullstendige og at kommunen skjerma visse sakstypar frå offentlegheit utan at det blei gjort ei vurdering av om tilhøyrande dokument skal eller kan bli unntatt offentlegheit.

Arkivverket har planlagt tilsyn med kommunen i 2020.

Investeringsprosjekt

- Kapasitet og kompetanse

I kommunen si årsmelding for 2019 blir det peikt på at dei nye større investeringsprosjekta kommunen har vedteke utfordrar organisasjonen på både kapasitet og kompetanse.

Dei største investeringane i budsjettet for 2020 er

- Demenssenter/helsehus, 39 MNOK
- Dale barne- og ungdomsskule, 25 MNOK
- Tilbygg Vaksdal skule, 27 MNOK
- Stamnes skule og oppveksttun, 9,2 MNOK

I undersøkinga blir det peikt på at dei mange og store investeringsprosjekta er eit risikoområde for kommunen, også med omsyn til å handtere alle leverandørane som er involvert og å klare å følge dei opp.

Det blir også vist til at det er utfordrande at det har vore overføringar frå driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet dei siste 10-12 åra, noko som går ut over tenestetilbodet i kommunen og utfordrar generasjonsprinsippet.

KOSTRA-tal viser at eigenfinansiering av investeringane er noko lågare i Vaksdal kommune (29,4 %) samanlikna med kostragruppa (31,4 %) og landet utanom Oslo (33,8).

Samtidig er brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter vesentleg høgare i Vaksdal (43,8 %) samanlikna med kostragruppa (14,9 %) og landet utanom Oslo (16,2 %).

- Manglande oppfølging av leverandørar og prosjekt
- Budsjettoverskriding
- Ikkje tilfredsstillande kvalitet

Innkjøp og kontrakts- og leverandøroppfølging

Regelverket for offentlege anskaffingar er komplekst og stiller strenge krav til innkjøparar. Det er derfor ein ibuande risiko på området.

I undersøkinga blir det stilt spørsmål ved om det er tilstrekkeleg innkjøpsressursar, og om det er tilstrekkeleg kompetanse ved inngåing av kontraktar. Vidare blir det vist til at det er ønskeleg med meir innsikt i kva kriterium som blir lagt til grunn ved inngåing av kontraktar.

Det blei gjennomført ein forvaltningsrevisjon knytt til bygginga av ny Dale barne- og ungdomsskule i 2019, der det blei undersøkt om kommunen har etablert naudsynte krav, og kontroll med at krav blir følgt når det gjeld arbeidstilhøva til dei tilsette i byggeprosjektet, og om arbeidstilhøva var i

- Brot på regelverk
- Kostnadsineffektive innkjøp
- Manglande oppfølging av kontraktar

samsvar med kontrakt og omfatta regelverk. Forvaltningsrevisjonen viste at kommunen ikkje har rutinar for kontraktsoppfølging, verken generelt eller for det konkrete byggeprosjektet. Det blei også avdekt fleire brot på krava om løns- og arbeidstilhøva for tilsette hos underleverandørar som jobba på byggeprosjektet.

I intervju blir det peikt på at kommunen gjennomfører fleire store byggeprosjekt, og at det kunne vore nyttig med tilsvarande kontrollar på desse (omsorgsbygga og tilbygg på Vaksdal skule).

Oppfølging av interkommunale samarbeid

I undersøkinga blir det peikt på at kommunen på fleire område har interkommunale samarbeid. Det er både samarbeid der Vaksdal kommune er vertskommune, samt samarbeid der andre er vertskommune. Kommunen har mellom anna samarbeid på IKT, legevakt, barnevern, krisesenter og brann og redning. Fleire av desse er samfunnskritiske tenester og/eller viktige tenester for brukarane. Sjå fullstendig liste over samarbeida i kap. 4.3

Det blir kommentert at nokre av samarbeida no blir vurdert, inkludert om det er andre samarbeid som skal inngåast. Det blir peikt på at det er ønskeleg med ein gjennomgang av i kva grad system og rutinar for slike samarbeid fungerer. Dette gjeld mellom anna det å sikre at kommunikasjon, dialog og vedtak blir følgt opp i dei interkommunale samarbeida.

I førre planperiode blei det gjennomført forvaltningsrevisjon av interkommunalt legevaktsamarbeid med Voss herad. I forvaltningsrevisjonen kom det fram at det var fleire utfordringar knytt til dette samarbeidet, mellom anna knytt til fastsetting av budsjett og rapportering til kommunen.

- Manglande oversikt og kontroll
- Dårleg kvalitet i tenestene

Planarbeid

I undersøkinga blir det peikt på at kommunen har fleire eldre planar som burde vore reviderte. Mellom anna blir det vist til at sist reviderte ruspolitiske handlingsplan er frå 2006, og at det også er lenge sidan revidering av kulturminneplan og strategisk næringsplan. Det blir opplyst at det vil jobbast med strategisk næringsplan hausten 2020. Det blir vist til at det ikkje ligg føre ei total oversikt over planverket til kommunen, og at ein får kjennskap til planane på litt tilfeldig vis.

- Utdaterte planar
- Manglande mål

Internkontroll

Krav til kommunens internkontroll er styrka i ny kommunelov. Kommunen nyttar eit elektronisk kvalitetssystem. I budsjettet for 2020 går det fram at rutinar, retningslinjer og prosedyrar er lett tilgjengelege, og at det er enkelte å melde, følgje opp og få oversikt over avvik.

- Mangelfull regeletterleving
- Avvik blir ikkje meldt og følgt opp

I undersøkinga blir det likevel stilt spørsmål ved om internkontrollen i kommunen er tilstrekkeleg god, og i spørjeundersøkinga blir det gitt innspel på at det bør gjennomførast forvaltningsrevisjon av system for rapportering av avvik.

I spørjeundersøkinga blir det også vist til at det er litt vanskeleg å få etablert gode internkontrollrutinar i skulen. Det blir peikt på at det er ulike system, samt at ein både har papirbaserte og digitale system som ikkje overlappar.

Klima og berekraft

I kommunen sitt budsjett går det fram at klima, energi og miljø er eit viktig tema i arbeidet med områdeplanane i stasjonsbyane. Det er sett fleire mål for klima og miljø i planperioden, mellom anna knytt til områdeplanar, sikring mot ras, flaum og overvatn, elektriske køyretøy, utbygging av reinseanlegg for avlaup og at det skal stillast klimakrav ved innkjøp.

I budsjettet for 2020 går det fram at kraftig nedbør dei seinare år har medført utfordringar med overvatn, og at kommunar med Vaksdal sin topografi i auka grad må førebu og gjere tiltak for å sikre liv og helse og materielle verdiar.

I Kommunalbanken si oversikt over klimarisiko i kommunen blir det peikt på at det for kraftforsyning er risiko med svært høg alvorlegheitsgrad knytt til ekstremvær og endring i værmønster.

Tal frå Kommunebarometeret viser at delen hushaldningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon er lågare i Vaksdal kommune (26 %) samanlikna med landssnittet (42 %).

- Ikkje tilstrekkelege tiltak for å redusere og førebygge klimarisiko

Folkehelse

Folkehelse blir omtalt i kommunen sitt budsjett for 2020, og det blir peikt på at det er urovekkande at fleire indikatorar er raude i Folkehelseprofilen 2019. Dette gjeld:

- Høgt sjukefråvær og høg del uføre
- Fleire med muskel og skjelettlidingar og diabetes type 2
- Fleire skader med behandling i sjukehus
- Fleire born under 17 år som bur i hushald med låg inntekt
- Fleire som treng stønad til livsopphald i aldersgruppa 20-29 år
- Færre innbyggjarar med vidaregåande skule og høgskule

I budsjettet for 2020 blir det vidare peikt på at det vil vere behov for meir kunnskap, og at det kan vere formålstenleg å knytte seg til eit ekstern forskingsmiljø som kan gjere ei analyse og gje kommunen framlegg til tiltak.

- Ikkje tilstrekkelege tiltak for å sikre god folkehelse

I undersøkinga blir det også peikt på at det hadde vore nyttig å fått ein nærare gjennomgang av korleis kommunen jobbar med folkehelse, også i planprosessane.

3.2 Oppvekst

Tenestoområde oppvekst omfattar barnehagar, skular, PPT, barnevern, helsestasjonen, Vaksdal introjenter (VIS), Vaksdal frivilligsentral og NAV. Kommunen har 4 barnehagar og 5 skular.

PPT og barnevernet har samarbeidsavtale om drift av desse tenestene i Modalen kommune. Kontora er lokalisert på Dale. Helsestasjon, barnevern og PPT er samla i ei tverrfagleg avdeling under eining skule. NAV og Vaksdal frivilligsentral er plassert under kommunalsjefen.

Tabell 4: Identifiserte risikoområde knytt til oppvekstområdet

Område og tema	Observasjonar	Vurderingar/moglege konsekvensar	Risiko
Barnehage <ul style="list-style-type: none">• Kostnader• Bemanningsnorm• Pedagognorm• Sjukefråvær	<p>I 2018 blei det innførte bemanningsnorm og pedagognorm for barnehagar. Dette inneberer at det blir stilt krav til kor mange tilsette det skal vere per barn i barnehagen, samt krav til utdanna personell.</p> <p>I kommunen si årsmelding for 2019 går det fram at barnehage hadde eit meirforbruk på 3,3 mill. Det blir vist til at hovudårsaka til meirforbruket er knytt til lønskostnader for å kunne gje plass til fleire barn enn forventa hausten 2019, jf. at pedagognorma stiller krav til bemanning. Elles blir det peikt på at bemanningsnorma og pedagognorma har vore kostnadsdrivande for barnehage.</p> <p>Tal frå Utdanningsdirektoratet (barnehagefakta.no) viser at ein av fire barnehagar i kommunen oppfylte pedagognorma per 15.12.2019, medan tre barnehagar oppfylte pedagognorma med dispensasjon pr. 15.12.2019.</p> <p>I kommunen si årsmelding for 2019 går det fram at delen barn med barnehageplass er lågare i Vaksdal kommune samanlikna med kommunegruppa og landet elles (5-8 %), samt at delen minoritetsspråklege barn er redusert i 2019, som ikkje er ei ønska utvikling. I følgje Kommunebarometeret 2019 har 81 % av barna i kommunen barnehageplass, mot 88,8 % nasjonalt.</p> <p>Tal frå KOSTRA viser at delen barn som får spesialpedagogisk hjelp er ein del høgare i Vaksdal kommune samanlikna kostragruppa (5,6 % i Vaksdal mot 3,5 % i kostragruppa). Fylkesmannen har gjennomført tilsyn knytt til å</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ikkje tilstrekkeleg gode tenester• Høge kostnader	

fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp, sjå nærare omtale av tilsynet under PPT.

Vaksdal kommune gjennomfører foreldreundersøking i barnehage. I 2019 viser denne ifølge årsmeldinga at foreldra i stor grad er nøgde med tilbodet, men noko lågare enn tidlegare år.

I 2019 var sjukefråværet i barnehage 14,4 % mot 14,3 % året før. Målet er 8 %. I intervju blir det vist til at sjukefråværet har vore høgt over tid, og det blir stilt spørsmål ved i kva grad dette er arbeidsrelatert. I årsmeldinga frå 2019 blir det vist til at det har vore jamleg fokus på sjukefråvær i alle personalgrupper.

Det blir også stilt spørsmål ved om kommunen brukar nok ressursar i barnehage. KOSTRA-tal viser at netto driftsutgifter til barnehage i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter er det same i Vaksdal kommune som i kostragrappa (11,3 %), men netto driftsutgifter per innbyggjar 1-5 år er lågare (142 451 kr i Vaksdal kommune mot 168 443 kr i kostragrappa).

NAV

- Sosiale tenester

I kommunen si årsmelding for 2019 går det fram at NAV hadde eit meirforbruk på 1,8 mill og at dette er knytt til økonomisk sosialhjelp. Utviklinga blir vist til å likevel ha vore positiv, då det er lågare utbetalingar enn i 2018.

117 personar har fått utbetalingar frå sosialtenesta i 2019 mot 135 i 2018. Det har vore ein nedgang i talet på ungdomar som NAV er i kontakt med; 55 ungdommar under 30 år i 2019, mot 58 i 2018 og 67 i 2017. I årsmeldinga går det fram at arbeid med denne gruppa framleis blir eit hovudsatsingsområde i 2020.

Tal frå Kommunebarometeret viser at delen mottakarar av sosialhjelp er høgare i Vaksdal kommune samanlikna med landssnittet. Også i intervju blir det vist til at kommunen har høge utgifter knytt til sosiale tenester i NAV.

Det blir vidare kommentert at tenesta er sårbar som følgje av storleik og få ressursar, samstundes som tenesta har ansvar for å fatte mange vedtak som gjeld enkeltpersonar.

I kommunen sitt budsjett for 2020 står det at prioriterte målgrupper i NAV er unge under 30 år og flyktningar som står utanfor arbeidslivet. Det går fram at NAV samarbeider tett med VIS og andre tenester i kommunen for å leggja til rette for arbeidstrening for dei som treng det, og at det vil bli auka fokus på å få deltakarar til Kvalifiseringsprogram (KVP).

- Høge kostnader
- Brot på lov- og regelverk

I intervju blir vist til at det kunne vore nyttig med ein gjennomgang der ein mellom anna ser på korleis NAV arbeider med å få personar over i tiltak/aktivitet og arbeid. Det blir mellom anna vist til at det kan vere utfordrande å få flyktingar over i arbeid og aktivitet, også fordi det ikkje er så mange arbeidsplassar i kommunen.

Det blir ikkje vist til utfordringar/risikoar knytt til kommunale bustadar.

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med behandling av søknadar om økonomisk stønad etter sosialtenestelova for personar med forsyntaransvar for barn ved NAV Vaksdal i 2019. Fylkesmannen konkluderte med at det ikkje blei utøvd forsvarleg skjøn i saker som gjeld økonomisk stønad, og at styringstiltaka ikkje sikrar at sakene er godt nok opplyste før det blir gjort vedtak samt at dei ikkje fangar opp at det manglar individuelle vurderingar.

Tenester til flyktingar

I budsjettet for 2020 går det fram at Vaksdal introserter har samarbeida tett med NAV om praksisplassar, jobbtilbod og utdanningsløp for flyktingar. Kommunen har ikkje blitt bedne om å busetje flyktingar sidan 2017, og det går fram av budsjettet at tilbodet vil bli redusert som følgje av at busetting av flyktingar i kommunen er avslutta. Det går fram at kommunen vil arbeide vidare med ulike kvalifiseringstiltak for stillingar i den kommunale drifta.

- Ikkje tilfredsstillande tilbod til flyktingar ved reduksjon i drift av VIS

VIS starta hausten 2018 opp grunnskuleopplæring for vaksne. I følgje budsjettet var det omlag 15 deltakarar på grunnskule det første året. Hausten 2019 og våren 2020 er heile tilbodet ved VIS gjort om til grunnskule, og det er 30 deltakarar fordelt på 3 nivådelte grupper. Hausten 2020 vil det vere 15-16 deltakarar på VIS. Det vil då vere mogeleg å samle dei fleste i ei gruppe og kommunen vil vurdere kostnader med å ha tilbodet sjølv eller kjøpe tilbodet frå andre kommunar. Det går fram av budsjettet at drifta ved VIS uansett vil bli redusert hausten 2020.

Samhandling knytt til barn og unge

I tverrfagleg avdeling for barn og unge inngår PPT, helsestasjons- og skulehelsetenesta og barnevernet.

På generelt nivå blir det i undersøkinga peikt på at det alltid er ei utfordring når ein skal yte tenester frå ulike område, mellom anna med omsyn til kven som har ansvaret og kven som skal følgje opp. Det blir peikt på at ein opplever at kommunen klarer å følgje opp i slike saker, men at det nok manglar litt rutinar og avklaringar. Det blir trekt fram at kommunen nok kunne ha vore meir effektive når det gjeld oppfølging av barn med særskilte behov og tverrfaglege tenester.

- Brot på lov- og regelverk

Helsestasjon- og skulehelsetenesta

Tal frå Kommunebarometeret 2019 viser at talet helsesøsterårsverk per 10.000 innbyggjarar under 5 år er lågare i Vaksdal kommune (34) samanlikna med landsgjennomsnittet (106).

Helsestasjonen tilbyr drop in helsestasjon for ungdom. Denne blei hausten 2018 styrka med psykolog i følge kommunen si årsmelding for 2019.

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med barnevern- helsestasjons- og skulehelsetenesta og rus og psykisk helse i 2015. Det blei avdekt fleire avvik.

Det blir ikkje vist til konkrete risikoområde knytt til helsestasjon- og skulehelsetenesta i intervju og spørjeundersøkinga som er gjort i samband med ROV-vurderinga.

- Ikkje tilstrekkeleg kapasitet

PPT

Det blir i undersøkinga stilt spørsmål ved om PPT har tilstrekkeleg kapasitet. I intervju blir det vist til at det ikkje er etterslep på saker i PPT, og at sakshandsamingstida er tilfredsstillande.

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med kommunen i 2020 som omhandla det å fatte vedtak om rett til spesialpedagogisk hjelp (barnehage). Fylkesmannen konkluderte med at kommunen ikkje etterlever regelverket på alle område.

- Brot på lov og regelverk

Barnevern

I følge kommunen si årsmelding for 2019 mottok barnevernstenesta 52 nye meldingar 2019. Dette er ei lita auke frå 2018 (49). I 2017 hadde kommunen 71 meldingar og i 2016 var det 62 meldingar.

I følge tal frå Kommunebarometeret 2019 er bemanning av fagpersonell i barnevernet i Vaksdal kommune per 1000 barn 0-17 år lågare samanlikna med fylket (3,9 stillingar i Vaksdal mot 5,1 stillingar i fylket).

KOSTRA-tal viser at kommunen har lågare utgifter til barneverntenesta per innbyggjar samanlikna med kostragrappa (8066 kr i Vaksdal og 9396 i kostragrappa). Samstundes er delen barn med melding, prosentdelen barn med undersøking og barn med barnevernstiltak høgare i Vaksdal samanlikna med kostragrappa.

KOSTRA tal viser at undersøkingar med sakshandsamingstid innan tre månadar er noko høgare i Vaksdal kommune samanlikna med kostragrappa (89 % i Vaksdal mot 86 % i kostragrappa).

- Brot på lov og regelverk

Tal frå Bufdir for 2019 viser at barn i hjelpetiltak med tiltaksplan er lågare i Vaksdal kommune (83,3 %) enn i fylket (92,8 %). Vidare er barn i hjelpetiltak med evaluert tiltaksplan lågare i Vaksdal (63,3 %) samanlikna med fylket (82,1 %).

I intervju blir det vist til at det har vore feil i statistikken på barnevern, og at kommunen har klart å innfri det dei skal. Elles blir det kommentert at tenesta er sårbar med tanke på bemanning, men at ein ikkje kjenner til særskilte utfordringar i barnevernstenesta per i dag. Det er likevel fleire som viser til at det kunne vore nyttig å gjennomført ein forvaltningsrevisjon på området for å forsikre seg om at tenesta fungerer tilfredsstillande og for å skape tillit til tenesta.

Som nemnd over blei det gjennomført eit tilsyn i 2015 som også omfatta barnevernstenesta.

Grunnskule

- Kompetanse blant lærarane
- Resultat på nasjonale prøver
- Tidleg innsats og tilpassa opplæring
- Spesialundervisning

I kommunen sitt budsjett for 2020 går det fram at det er krevjande økonomiske rammer innafor oppvekst, og at det er nødvendig å kontinuerleg arbeide med innhald og organisering for best mogeleg nytte den økonomiske ramma som oppvekst har for å møte kravet om auka kvalitet og betre læringsresultat. I intervju blir det kommentert at det har vore stor nedbemanning på skule dei siste 15 åra og at det er eit stort press.

Tal frå Kommunebarometeret 2019 viser at delen lærarar med kompetanse til å undervisning i norsk, engelsk og matematikk på 8.-10. trinn er vesentleg lågare i Vaksdal kommune (56 %) samanlikna med landsnittet (73 %).

I Kommunebarometeret går det også fram at karakterane på 10. trinn i Vaksdal kommune har vore ein del under gjennomsnittet dei siste fire åra, samanlikna med resten av landet. KOSTRA-tal viser at elevar på mestringsnivå 3-5 i nasjonale prøver 8. trinn er noko lågare i lesing (71,1 % i Vaksdal, 74 % i kostragrappa), men er høgare i rekning (78,3 % i Vaksdal, 68,3 % i kostragrappa). I kommunen si årsmelding blir det peikt på at skulane i 2019 skåra lågare enn fylket og nasjonalt nivå på alle dei nasjonale prøvane på 5. trinn.

Når det gjeld tidleg innsats i grunnskulen, går det fram av kommunen si årsmelding for 2019 at statleg tilskot til tidleg innsats er nytta til delingstimar på 1.-4. årstrinn i kjernefaga norsk, engelsk og matematikk samt til fleksible timar som er nytta til intensiv opplæring i grunnleggjande ferdigheiter for elevar som treng ekstra oppfølging i periodar.

Tal frå Kommunebarometeret 2019 viser at delen elevar med spesialundervisning på 1.-4. trinn (snittet siste fire år) trinn er vesentleg

- Ikkje tilstrekkeleg tilpassa opplæring
- Brot på lov og regelverk

høgare i Vaksdal kommune (10 %) samanlikna med landsgjennomsnittet (5,2 %). Også på dei høgare klassetrinna på barneskulen (5.- 7. trinn) er delen elevar med spesialundervisning (snittet siste fire år) høgare i Vaksdal (12,5 %) samanlikna med landssnittet (9,2 %). Delen elevar med spesialundervisning på 8.-10. trinn er derimot lågare i Vaksdal kommune (8,9 %) samanlikna med landssnittet (10,1 %).

KOSTRA-tal frå 2019 viser at elevar med spesialundervisning i Vaksdal kommune har færre spesialundervisningstimar (årstimar) samanlikna med kostragrappa. I Vaksdal er timetalet 73,9, medan det er 148,7 i kostragrappa.

I kommunen sitt budsjett for 2020 blir det vist til at skulane har arbeidd med å redusere talet på elevar som får spesialundervisning til fordel med betre tilpassa opplæring med godt læringsmiljø. Likevel har kommunen dei siste åra hatt ei auke i spesialundervisning, særleg på barnetrinnet.

I undersøkinga blir det stilt spørsmål ved om elevane får gjennomført spesialundervisninga dei har rett på, mellom anna med omsyn til kompetanse (omgjering av pedagogtimar til assistenttimar).

Trygt og godt skulemiljø

- Endringar i opplæringslova
- Mobbing

I 2017 blei det gjort endringar i opplæringslova som skjerpar kravet til skulen og skuleeigar for å sikre at alle elevar opplever eit trygt og godt skulemiljø.

Tal frå Udir (skoleporten.no) viser at det i skuleåret 2017-2018 og skuleåret 2018-2019 var ein del elevar som hadde blitt mobba av andre elevar på skulen (10,4 % i 2017-2018 og 8,1 % i 2018-2019). For skuleåret 2019-2020 ligg det ikkje føre offentlege tal for Vaksdal kommune. Resultata blir ikkje gjort offentlege dersom det er 1-4 elevar som har svart at dei opplever mobbing ved skulen. Det har følgjeleg vore ein nedgang i elevar som har svart at dei opplever mobbing. Det blir ikkje vist til særskilte utfordringar knytt til mobbing og skulemiljø i undersøkinga.

- Elevar som ikkje opplever eit trygt og godt skulemiljø

3.3 Samfunnsutvikling

Eining for samfunnsutvikling er organisert i to avdelingar; kommunalteknisk drift, og plan kultur og forvaltning. Einingsleiaroppgåvene blir ivaretatt av kommunalsjef for samfunnsutvikling. Ved ei av avdelingane er det heller ikkje avdelingsleiar, og kommunalsjefen ivaretek derfor også desse oppgåvene.

Avfall og renovasjonsoppgåver blir ivaretatt av BIR. Selskapet er nærare omtalt i kap. 4.1.

Tabell 5: Identifiserte risikoområde knytt til tekniske tenester

Område og tema	Observasjonar	Vurderingar/moglege konsekvensar	Risiko
Plan og byggesak	<p>Tal frå Kommunebarometeret viser at delen byggesaker med overskriden frist er høgare i Vaksdal kommune (21 %) samanlikna med landsgjennomsnittet (7,9 %). KOSTRA-tal viser at den gjennomsnittlege sakshandsamingstida for byggesaker med tre vekers frist er 21 dagar (altså tre veker) i Vaksdal, mot 14 dagar i kostragrappa.</p> <p>I alt blei det behandla 42 byggesaker i kommunen i 2019, omtrent det same som i 2018 då det blei behandla 44 byggesaker.</p> <p>I undersøkinga blir det peikt på at det ikkje er tilstrekkelege ressursar til å følgje opp/kontrollere byggjesaker. Det blir også peikt på at sakshandsamingstida har vore for lang. I intervju blir det vist til at byggesak er eit lite område i kommunen - det er få private reguleringsplanar og lite nybygg. Samtidig krev det ressursar å følgje opp, og det blir peikt på at ein er litt usikker på om kommunen klarer å ivareta regelverket sidan det er så lite ressursar i eininga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regelbrot • Dårlig kvalitet i tenesta 	
Vedlikehald av kommunale bygg	<p>I budsjettet for 2020 går det fram at kommunen har eit overskot på bygningsmasse gjennom bygg som ikkje er i bruk, bygg med dårleg arealeffektivitet samt unyttta areal. Det blir vist til at dei kommunale bygga til dels har stort etterslep på vedlikehald då vedlikehaldsbudsjettet over tid har vore redusert til eit nivå der kommunen per i dag er langt unna eit vedlikehald som sikrar verdiane.</p> <p>Vidare går det fram at dersom kommunen ikkje klarer å redusere bygningsmassen må det forventast vesentleg opptrapping av driftsutgiftene til vedlikehald av kommunale bygg. Vedtatt strategi for eigedomsforvaltning i kommunen har ifølge budsjettet ei målsetting om 5 % årleg reduksjon i kommunal bygningsmasse.</p> <p>I undersøkinga blir det vist til at bygg er i så dårleg forfatning at dei må rivast.</p> <p>KOSTRA tal viser at netto driftsutgifter til eigedomsforvaltning i prosent av samla driftsutgifter er noko høgare i Vaksdal kommune (10,8%) samanlikna med kostragruppe 2 (8,9%) og landet utanom Oslo (9%). Vidare er netto driftsutgifter til forvaltning av eigedom per innbyggjar vesentleg høgare (I Vaksdal 537 kr mot 261 kr i kostragrappa og 299 kr i landet utanom Oslo). Samtidig er utgifter til vedlikehald per kvadratmeter lågare i Vaksdal (54 kr) samanlikna med kostragruppe 2 (83 kr) og landet utanom oslo (101 kr).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Store etterslep • Høge kostnadar • Regelbrot 	

Vedlikehald av kommunal veg	<p>I undersøkinga blir det peikt på at det er eit stort etterslep på vedlikehald av kommunale vegar, og det blir gitt døme på vegar som er blitt stengde. Det blir peikt på at det er ønskjeleg å sjå nærare på kva planar det er for kommunal veg og vedlikehald.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Store etterslep • Høge kostnadar • Regelbrot
	<p>I kommunen sitt budsjett for 2020 går det fram at det er gjennomført kartlegging av tilstanden for kommunale vegar og bygg, og at kartlegginga syner at tilstanden på det kommunale vegnettet i hovudsak er god.</p>	
Vatn og avlaup <ul style="list-style-type: none"> • Sjølvkost • Vedlikehald av leidningsnett og anlegg 	<p>I intervju blir det vist til at vatn og avlaup tidlegare var eit område som ein var uroleg for, men at dette ikkje er tilfelle lenger etter at kommunen fekk bistand til å ivareta dette området. Samtidig blir det peikt på at vatn og avlaup er ei utfordring. Vann vest AS, som kommunen har eigarskap i, blei stifta i 2019. Selskapet skal utføre og formidle tenester knytt til vass- og avlaupsverksemd (sjå nærare omtale av selskapet i kap. 4.1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Svikt i tenesta • Redusert tillit i befolkninga
	<p>I budsjettet for 2020 blir det peikt på at VA er kritisk infrastruktur i samfunnet, og at vedlikehald og fornying av anlegg og leidningsnett er avgjerande for å sikre innbyggjarane ei trygg vassforsyning og eit velfungerande avlaupsnett. I 2020 opnar det nye vassverket på Vaksdal og bygging av høgdebassenget på Myster kjem i gang. For avlaupsanlegga startar planlegging av avlaupsrensing i fleire bygder. Samtidig er det planlagt noko vedlikehald av leidningsnett og anlegg.</p>	
	<p>Tal frå Kommunebarometeret viser at snittet timar per år med brudd i vassleveransen per innbyggjar er høgare i Vaksdal kommune (1,8) samanlikna med landsgjennomsnittet (0,8).</p>	
	<p>VA er finansiert med gebyr til sjølvkost. Årsgebyret for vassforsyning er lågare i Vaksdal kommune (3486 kr) samanlikna med kostragruppa (4419 kr). Sjølvkostgraden i kommunen er 100 %, mot 92 % i kostragruppa.</p>	
	<p>Sjølvkostgraden for kommunalt avlaup 100 % i Vaksdal kommune (mot 92 % i kostragruppa). Årsgebyret for avlaupstenesta er lågare i Vaksdal kommune (2369 kr) samanlikna med kostragruppa (4645 kr).</p>	

3.4 Helse og omsorg

Tenestoområde helse og omsorg har ei helse- og omsorgseining som utfører tenester i heile skalane for tenesteyting, for alle alders- og diagnosegrupper. Eininga gjorde hausten 2019 ei justering i organiseringa under einingsleiar til fire avdelingar, heimebaserte tenester, institusjonsplassar, ressurscenter og Elvavegen buening for funksjonshemma.

Tenestene rus og psykiatri, legekantoret, fysio- og ergoterapeutar og forvaltningskontoret er organisatorisk plassert under einingsleiar.

Vaksdal kommune kjøper kommunalt akutt døgntilbod-plassar (ØH/KAD) frå Voss herad.

Tabell 6: Identifiserte risikoområde knytt til helse og sosial

Område og tema	Observasjonar	Vurderingar/moglege konsekvensar	Risiko
Pleie og omsorg <ul style="list-style-type: none"> • Heimebaserte tenester • Institusjonstenester 	<p>I spørjeundersøkinga som er gjennomført i samband med risiko- og vesentlegvurderingane blei det stilt spørsmål om kva område det er størst risiko for at kommunen ikkje klarar å nå mål, følgje opp vedtak og/eller etterleve regelverk. Flest svarte helse og omsorg på dette spørsmålet. På oppfølgingsspørsmål om kva type risiko dette dreier seg om blir det peikt på at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brukarane sine rettar er under press p.g.a underbudsjettering og stadige krav til å redusere overforbruk på bekostning av behov • Bruk av dobbeltrom på sjukeheimane • Mottak av utskrivingsklare pasientar frå sjukehus (overliggedøgn på sjukehus for utskrivingsklare pasientar er 883 pr. 10 000 innbyggjarar i Vaksdal kommune, til samanlikning er snittet i Norge på 128 overliggedøgn ifølge Kommunebarometeret) • Ikkje tilstrekkeleg bemanning • Ikkje tilstrekkeleg kompetanse på sommaren, noko som aukar risikoen for feil <p>I kommunen si årsmelding går det fram at det var meirforbruk på 5,4 mill. I heimetenesta i 2019. Årsaker til dette blir vist til vere auka bemanning. I heimetenesta var det ei seinvakt meir enn budsjettert i store delar av året som følgje av at talet på vedtakstimar har auka. Det blir vist til at færre brukarar får hjelp, men at dei har større hjelpebehov. Tal frå kommunalt pasient- og brukarregister viser at heimetenesta i Vaksdal kommune i 2019 hadde 62 brukarar med omfattande bistandsbehov (dette utgjer 21 % av brukarane av heimebaserte tenester)</p> <p>I kommunen si årsmelding for 2019 går det også fram at det var fleire omfattande HMT-saker i dei heimebaserte tenestene i 2019, og det blir vist til at tilsette i heimetenesta har kjent på auka arbeidspress. Det blei ifølgje årsmeldinga sett i verk tiltak knytt til dette.</p> <p>Når det gjeld institusjonstenester blir desse ytt på Helsehuset og på ressurscenteret på Vaksdal. Tal frå kommunalt pasient- og brukarregister viser at 77 % av brukarane av institusjonstenester i 2019 hadde eit omfattande bistandsbehov. Også institusjonstenestene hadde meirforbruk i forhold til budsjett i 2019, hovuddelen av avviket skuldast i følgje årsmeldinga auka bemanning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regelbrot • Dårleg kvalitet i tenesta • Høge kostnader 	

I kommunen si årsmelding blir det vist til at kommunen har sett i gong eit systematisk tverrfagleg samarbeid mellom institusjonslege, sjukepleiarar, ergo-/fysioterapeut og forvaltning, som er vidareført også i 2019, og at dette har vore effektivt for liggjetida på korttids plassane og ført til meir heilheitlege pasientforløp. Tal frå Kommunebarometeret 2019 viser at delen institusjonsopphald som var korttidsopphald er lågare i Vaksdal kommune (12,4 %) samanlikna med landsgjennomsnittet (17 %).

Deloitte får opplyst at helse- og omsorgstenestene i kommunen blir gjennomgått av ein ekstern konsulent i 2020 på bestilling frå kommunestyret. Rapport frå gjennomgangen var ikkje ferdigstilt ved oversending av risiko- og vesentlegvurderingane til kontrollutvalet.

Det blei sist gjennomført forvaltningsrevisjon av kvalitet innanfor helse og omsorg i 2017, som også omfatta brukarperspektivet. I forvaltningsrevisjonen blei det konkludert med at undersøkinga viser at tenestemottakarane og pårørande alt i alt var ganske godt nøgde med helse- og omsorgstenestene i kommunen. Samtidig blei det peikt på fleire forhold som ikkje var tilfredsstillande, mellom anna knytt til at det ikkje var praksis for å melde avvik samt at det ikkje var tilfredsstillande rutinar for å sikre tilsette sine medverknad i kvalitetsutvikling. I intervju med kommuneadministrasjonen blir det vist til at det blir meldt ein del avvik, særleg knytt til medikamenthandtering, og at det er etablert gode system for å følgje opp avvika og iverksette tiltak.

Tildeling av helse og omsorgstenester

Tildeling av kommunale helse- og omsorgstenester er mellom anna regulert i pasient- og brukarrettslova og i forvaltningslova. Tildeling av slike tenester er eit enkeltvedtak. I kommunen si årsmelding for 2019 går det fram at forvaltningskontoret i kommunen fatta 886 vedtak i 2019. I samband med gjennomgang og nye vedtak på praktisk bistand, blei 24 klagesaker sendt vidare til Fylkesmannen ifølgje årsmeldinga. I 22 av desse sakene blei kommunen pålagt å gjere ei ny vurdering. I tillegg blei det sendt tre andre klagesaker til Fylkesmannen, der pasient fekk medhald i to av sakene.

I intervju blir det vist til at det har vore diskusjonar rundt ressursar og arbeidspress på forvaltningskontoret og at det hadde vore nyttig med en forvaltningsrevisjon som ser på saksbehandling og kapasitet på forvaltningskontoret. Andre viser til at det har blitt gjennomført ein internrevisjon av vedtaksfattning for ei tid tilbake, og at det har vore jobba mykje med kompetanseheving og forbetring av forvaltningskontoret dei siste åra. Det blir vist til at kommunen også i hovudsak klarer å innfri vedtaka som er fatta.

- Brot på lov og regelverk

Tenester til funksjonshemma	<p>I Kommunebarometeret for 2019 blir det vist til at 90 % av dei funksjonshemma i Vaksdal opplever at dei får den hjelpa dei treng for å kunne delta i arbeid og studiar, noko som ifølgje Kommunebarometeret er fleire enn i dei fleste andre kommunar.</p> <p>I undersøkinga blir det peikt på at foreldra til barn med funksjonshemming ikkje får tilstrekkeleg avlastning. Utover dette blir det ikkje vist til andre risikoar knytt til tenester til funksjonshemma. I kommunen si årsmelding for 2019 blir det peikt på at pleietyngda i bueining for funksjonshemma har auka dei siste åra, og at det har vore behov for opplæring i forflytningsteknikk og bruk av hjelpemiddel. Det går fram at avdelinga no har godt med hjelpemiddel.</p> <p>Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med Vaksdal kommune sine tenester til personar med utviklingshemming i 2017. Det blei ikkje avdekt brot på krav i lov og forskrift.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikkje god nok avlastning til foreldre med barn med funksjonshemming 	
Rus- og psykisk helse	<p>I kommunen si årsmelding for 2019 går det fram at rus- og psykiatritenesta opplever ei auke av yngre brukarar, 18-30 år. Vidare går det fram at i overkant av 25% av brukarane har alvorlege psykiske lidningar (psykose, schizofreni, bipolar). I tillegg har noko meir enn 10 personar alvorleg rusproblematikk eller ei blanding av rus og psykiatri (ROP). I KOSTRA er det oppgitt at brutto og netto driftsutgifter til tilbod til personar med rusproblem var 0 kr i 2019 (til samanlikning er tala frå kostragruppera 279,9 kr brutto og 190 kr netto). Talet på vedtak om kjøp av tiltak til rusmiddelmissbrukarar pr. 10 000 innbyggjarar er høgare i Vaksdal kommune (8,5) enn i kostragruppera (1,2) og landet utanom Oslo (1,6).</p> <p>I intervju blir det peikt på at ein er usikre på tenesta og at det kunne vore nyttig å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon på dette området. I budsjettet for 2020 er det sett som mål at rus- og psykiatritenesta skal styrke tenestetilbodet innan rusfeltet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regelbrot • Ikkje tilstrekkeleg kapasitet til å ivareta brukarane 	
AO-senteret	<p>AO-senteret, eit kommunalt føretak, har som oppgåve å gje arbeid til personar som ikkje kan få arbeid i den ordinære arbeidsmarknaden.</p> <p>I undersøkinga blir det peikt på at det kunne vore nyttig med ein gjennomgang av sentrale forhold i føretaket. Det blir vist til at det har vore spørsmål knytt til tilsetjingsforhold og om personane skal vere tilsett i kommunen eller i føretaket. Det blir opplyst at kommunen har fått avklart dette, men det blir kommentert at ein ikkje kjenner seg heilt trygge på denne type problemstillingar i kommunale føretak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ikkje tilstrekkeleg oversikt over verksemda og regelverket knytt til kommunale føretak 	

Det blir ikkje vist til særskilte utfordringar/risikoar knytt til tenestene som blir ytt til brukarane av det kommunale føretaket.

4. Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoar i kommunen sine selskap

På bakgrunn av innsamla og analysert informasjon, presenterer vi i denne seksjonen risikoar knytt til selskapa der kommunen har eigarskap. Vurderinga er gjort med særleg fokus på følgjande forhold:

- risiko for at selskapet ikkje driv i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader,
- risiko for at selskapet ikkje driv i samsvar med lover og reglar og på ein økonomisk forsvarleg måte.

I tillegg til ei konkret risikovurdering vil det også vere viktig å vurdere selskapa ut i frå kor vesentlege dei er for kommunen (vesentleganalyse). To overordna perspektiv kan leggjast til grunn for ei slik vurdering:

- fokus på brukarperspektivet/samfunnsnyttan
- fokus på økonomiske interesser for kommunen

På bakgrunn av desse forholda har revisjonen utleia følgjande kriterium for vesentleganalysen, som kan vere til hjelp når kontrollutvalet skal prioritere kva selskap som skal vere gjenstand for forvaltningsrevisjon:

1. selskap der det er avdekka moglege risikoforhold
2. selskap med berre offentleg eigarskap
3. selskap som har eit samfunnsmessig ansvar
4. selskap som har direkte tenestetilbod til kommunen sine innbyggjarar
5. selskap som leverer verksemdskritiske tenester til kommunen
6. selskap som er heileigd av kommunen
7. selskap der kommunen har omfattande eigarinteresser i tal aksjar (fleirtal) eller stor økonomisk del av aksjekapitalen
8. økonomisk gevinst/tapspotensiale for kommunen
9. etikk og omdøme

Vaksdal kommune har fem selskap som er deleigd med kommunar og/eller fylkeskommunar og seks selskap som er deleigd med private eller statlege aktørar. Selskapa/samarbeida vil bli presentert i tabellar under. Informasjonen i tabellane er i hovudsak basert på opplysningar henta frå Bisnode Smartcheck, Proff, kvart enkelte selskap sine nettsider, oversendt dokumentasjon frå kommunen og informasjon som er kome fram i undersøkinga. Der det har kome fram opplysningar som tyder på at det er risiko knytt til eigarskapet eller drifta i selskapet, vil dette kommenterast. Det vil òg bli kommentert om det dei siste åra har blitt gjennomført selskapskontroll av selskapet, og – der det er relevant – om eventuelle kommunesamanslåingar blant andre eigarar har vesentlege konsekvensar for enten selskapet eller for eigarskapet til Vaksdal kommune.

Selskapa blir presentert i to tabellar. Den første inneheld selskap som kommer inn under kommunelova §§ 23-6 og 24-10. Dette er aksjeselskap og interkommunale selskap som er heileigd av kommunen eller eigd saman med andre kommunar og/eller fylkeskommunar. Desse selskapa har Vaksdal kommune full innsynsrett i og kan gjennomføre forvaltningsrevisjon og eigarskapskontrollar av.

Den andre tabellen inneheld oversikt over selskap der kommunen har eigarskap, men som ikkje kjem inn under innsynsretten etter kommunelova §§ 23-6 og 24-10. Dette er ofte aksjeselskap med innslag av private eller statlege eigardeler eller samvirkeføretak. Kommunen kan likevel gjennomføre avgrensa forvaltningsrevisjonar og eigarskapskontrollar, t.d. med omsyn til i kva grad selskapet opptre i tråd med eigarane sin intensjon, om val og opplæring av styrerepresentantar skjer etter kommunen sine reglar og rutinar, om rapporteringa frå selskapet samsvarar med retningsliner mv. Kontrollutvalet kan også be styret i eit selskap om å få fullt innsyn dersom det er ønskjeleg å gjere fullverdig forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll.

4.1 Selskap som er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10

Vann vest AS			
Selskapet sitt føremål Eigardel: 5,56 %	Vann vest skal fremje samarbeid og kompetanseutvikling gjennom å utføre og leggje til rette for erfaringsutveksling, opplæring og informasjonsverksemd. Verksemda skal utføre og formidle tenester, knytt til vass- og avlupsverksemd, som til dømes bistand til drift, kvalitetssikring, vassmiljø og beredskap. Verksemda kan inngå samarbeidsavtalar med, eller delta i, andre føretak i den grad dette er føremålstenleg.		
Nøkkelpunkt	Vann vest AS blei stifta i 2019 og er eigd av 16 kommunar som har ein eigardel på 5,56 % kvar i selskapet.		
<ul style="list-style-type: none"> • Omdøme • Delt offentleg eigarskap • Stifta i 2019 	Selskapet blei stifta i 2019 og det er berre rapportert inn rekneskap for stiftingsåret til Brønnøysundregisteret.		
Nøkkeltal (i heile tusen NOK)	2019	2018	2017
Eigenkapital	74
Inntekter	0
Resultat før skatt	0
Likviditet	22,04
Soliditet	12,91 %

Interkommunalt arkiv i Hordaland IKS	
Selskapet sitt føremål Eigardel: 2,85 %	Selskapet sitt føremål er å arbeide for at for at verdifullt arkivmateriale i deltakarkommunane vert tatt vare på og sikra som informasjonskjelder for samtids- og ettertid, og gjort tilgjengeleg for offentleg verksemd, forskning og andre administrative og kulturelle føremål.
Nøkkelpunkt	Selskapet er eigd av 24 kommunar.
<ul style="list-style-type: none"> • Omdøme • Samfunnsansvar 	Siste rapporterte årsrekneskap til Brønnøysundregisteret var i 2005, og revisor har ikkje hatt tilgang på nyare rekneskap.
Nøkkeltal (i heile tusen NOK)	Ikkje tilgjengeleg

BIR AS	
Selskapet sitt føremål Eigardel: 1,61 %	Føremålet til verksemda er å eige og forvalte selskap som skal syrgja for innsamling, transport og behandling av hushaldnings- og næringsavfall. Verksemda kan også etablere innsamling, transport og behandling av produksjons-, nærings- og farleg avfall.
Nøkkelpunkt	Bergen kommune er største eigar i BIR AS med 80 % av eigarskapet. Bjørnafjorden, Osterøy, Kvam, Askøy og Samnanger har og eigardel i verksemda.
<ul style="list-style-type: none"> • Omdøme • Delt offentleg eigarskap 	Rogaland revisjon IKS gjennomførte ein selskapskontroll av BIR i 2018 på oppdrag frå Bergen kommune.

BIR AS

- Direkte tenestetilbud til innbyggjarane
- Samfunnsansvar
- Vesentlege verdiar

BIR har hatt ein positiv trend dei siste åra. Verksemda auka inntektene og eigenkapitalen monaleg mellom 2018 og 2019, som bidrog til at resultatet var fleire gonger høgare i 2019. Samtidig har likviditeten vore under tilrådd nivå (2) dei siste åra, noko som kan indikere at likviditeten ikkje er tilfredsstillande.

BIR har følgjande dotterselskap og eigarinteresser som er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10:

- BIR Nett AS (100 %)
- BIR Avfallsenergi AS (100 %)
- BIR Transport AS (100 %)
- BIR Privat AS (100 %)
- BIR Bedrift AS (100 %)
- Møllendalsveien 31 AS (100 %)
- Møllendalsveien 40 AS (100 %)
- WasteIQ AS (60 %)

BIR har også eigardelar i BKK Varme AS (49 %), Invertapro AS (20,02 %), Bergen Carbon Solutions AS (10 %) og Greentech innovators AS (9,99 %) som ikkje er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10.

Nøkkeltal (i heile tusen NOK)	2019	2018	2017
Eigenkapital	327 618	222 339	221 295
Inntekter	543 009	190 360	189 149
Resultat før skatt	202 531	39 621	29 834
Likviditet	0,92	0,85	0,86
Soliditet	13,21 %	9,3 %	9,9 %

Driftsassistansen i Hordaland vann og avløp IKS

Selskapet sitt føremål

Eigardel: 1,1 %

Selskapets føremål er å vere eit kompetansesenter for vatn- og avlaupstenester.

Bergen kommune er største eigar i verksemda med ein eigadel på 61,5 %. Verksemda er også eigd av 15 andre kommunar med varierende eigadel.

Nøkkelpunkt

- Omdøme
- Delt offentleg eigarskap
- Samfunnsansvar

Nøkkeltala viser at verksemda gjekk med underskot i 2018 og 2019, men nøkkeltala elles viser at selskapet har ein solid økonomi.

Nøkkeltal (i heile tusen NOK)	2019	2018	2017
Eigenkapital	2 078	2 552	4 394
Inntekter	13 138	12 538	11 008
Resultat før skatt	-474	-87	639
Likviditet	2,55	2,85	2,8
Soliditet	31,09	37,68 %	65,46 %

Kommunekraft AS			
Selskapet sitt føremål Eigardel: 0,313 %	Føremålet til Kommunekraft er å formidle aksjeeigaranes disponible kraft, irekna konsesjonskraft, og drive anna verksemd knytt til slik formidling.		
Nøkkelpunkt	Landssamanslutninga av vasskraftkommunar (LVK) er største eigar med 56,56 % av aksjane i eigarselskapet. Det er i tillegg fleire enn 140 eigarkommunar med 0,313 % av aksjane kvar.		
<ul style="list-style-type: none"> • Omdøme • Delt offentlig eigarskap • Samfunnsansvar 	Nøkkeltala viser at verksemda generelt sett har ein solid økonomi, men at verksemda gjekk med underskot i 2017.		
Nøkkeltal³ (i heile tusen NOK)	2018	2017	2016
Eigenkapital	1 923	1 770	1 955
Inntekter	2 068	2 057	2 548
Resultat før skatt	154	-185	68
Likviditet	16,62	12,79	3,34
Soliditet	94,22 %	92,67 %	71,85 %

4.2 Selskap som ikkje er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10

Vaksdal Næringssekskap AS			
Selskapet sitt føremål Eigardel: 67,55 %	Føremålet til selskapet er å fremja næringsutvikling i Vaksdal kommune gjennom å utvikle eksisterande verksemdar og ressursar samt skapa ny verksemd, medrekna å førestå rådgjeving og finansieringshjelp til næringsverksemd.		
Nøkkelpunkt	Største eigar i verksemda er Vaksdal kommune med 67,55 % av eigarskapet. Dale of Norway (6,75 %), Daletec AS (6,75 %) og fleire andre aktørar har også eigardel.		
<ul style="list-style-type: none"> • Omdøme • Delt eigarskap med private aktørar • Samfunnsansvar 	Nøkkeltala viser at verksemda har gått med underskot dei tre siste åra og at eigenkapitalen har minka. Inntektene har vore stabile. I undersøkinga blir det vist til at selskapet mottek finansiering frå kommunen på 1 mill. kr. per år. Det blir peikt på at det kunne vore nyttig å sett nærare på selskapet og kva planar dei har framover med tanke på å sikre eigenkapital, samt å få betre innsikt i kva arbeid selskapet gjer. I intervju blir det vist til at det har vore vanskeleg for administrasjonen å ha oversikt over næringsarbeidet i selskapet. Det blir opplyst at kommunen har starta på ein gjennomgang/oppfølging av dette eigarskapet. Deloitte får også opplyst at selskapet har fått kontor på rådhuset for å sikre tettare dialog.		
Nøkkeltal (i heile tusen NOK)	2019	2018	2017
Eigenkapital	2 245	2 753	3 099
Inntekter	1 000	1 000	1 109
Resultat før skatt	-508	-346	-663
Likviditet	3,35	5,46	5,37
Soliditet	77,04 %	85,58 %	82,33 %

³ Det er ikkje rapportert inn årsrekneskap til Brønnøysundregisteret for 2019 per august 2020.

Modalen-Eksingedalen Billag AS

Selskapet sitt føremål

Eigardel: 28,33 %

Selskapet skal drive bilruter, anna transport, verksemd i denne samanheng og investering i andre selskap.

Nøkkelpunkt

- Omdøme
- Delt eigarskap med private aktørar
- Samfunnsansvar
- Direkte tenestetilbod til innbyggjarane

Vaksdal kommune er største eigar i verksemda med 28,33 % av eigarskapet. Verksemda er også eigd av ei rekke private aktørar med varierende eigardel. Nøkkeltala viser at selskapet har hatt jamn eigenkapital og jamne inntekter dei siste åra. Samstundes gjekk selskapet med underskot dei tre siste åra og det er indikasjonar på at likviditeten er under tilrådd nivå (2) i 2018 og 2019.

I undersøkinga blir det peikt på at det er ønskeleg med meir innsikt i dette selskapet, som er ein stor arbeidsplass i kommunen og som leverer viktige transporttenester. Mellom anna blir det stilt spørsmål knytt til om styresamansetjinga er optimal og det blir peikt på at økonomien i selskapet ikkje er tilfredsstillande. Det blir også stilt spørsmål ved nokre tiltak som er gjort for å redusere kostnader. I intervju blir det opplyst at kommunen har starta ein gjennomgang av eigarskapet som er politisk initiert.

Verksemda har eigarinteresser i Dale Taxisentral AS (40 %) som ikkje er omfatta av §§ 23-6 og 24-10. Datterselskapet Osbuss blei selt i 2020.

Nøkkeltal (i heile tusen NOK)	2019	2018	2017
Eigenkapital	11 717	11 793	12 658
Inntekter	28 233	26 710	25 445
Resultat før skatt	-180	-1 341	-664
Likviditet	1,2	1,21	3,75
Soliditet	50,36 %	46,82 %	45,29 %

Vaksdal senter utvikling AS

Selskapet sitt føremål

Eigardel: 8,7 %

Føremålet til selskapet er å eige og utvikle Vaksdal Senter samt tilhøyrande virksomhet.

Nøkkelpunkt

- Omdøme
- Delt eigarskap med private aktørar

Vaksdal kommune eig (8,7 %) av selskapet saman med Coop eigeendom Vest AS (69,57%) og Sæterdal AS (15,2 %). Nøkkeltala viser at selskapet gjekk i underskot i 2016 og 2017. Likviditeten har også gått monaleg ned frå 2016 til 2018. Inntektene og eigenkapitalen har vore jamn.

Nøkkeltal ⁴ (i heile tusen NOK)	2018	2017	2016
Eigenkapital	1 442	1 405	1 655
Inntekter	1 146	1 073	976
Resultat før skatt	37	-250	-334
Likviditet	3,24	6,02	42,19
Soliditet	27,26 %	28,99 %	34,01 %

⁴ Det er ikkje rapportert inn årsrekneskap til Brønnøysundregisteret for 2019 per august 2020.

BKK AS**Selskapet sitt føremål**

Eigardel: 0,37 %

Føremålet til selskapet er produksjon, overføring, distribusjon og omsetning av energi samt anna verksemd knytt til disse områdene. Verksemda kan også drivast i samarbeid med eller ved deltaking i andre føretak med tilsvarande eller liknande føremål.

Nøkkelpunkt

Statkraft industrial holding AS er største eigar i BKK med 49,9 % av eigarskapet. BKK er også eigd av ei rekke kommunar på vestlandet, Tysnes kraftlag og Etne elektrisitetslag. Nøkkeltala viser at verksemda har auka eigenkapitalen sin monaleg dei siste åra. Driftsresultatet har variert, men gjekk merksam opp i 2018.

BKK har fleire dotterselskap og eigarinteresser som ikkje er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10:

- Omdøme
 - Delt eigarskap med staten
 - Samfunnsansvar
 - Direkte tenestetilbod til innbyggjarane
 - Vesentlege verdiar
- BKK Breiband AS (100 %)
 - BKK Digitek AS (100 %)
 - BKK Nett AS (100 %)
 - BKK Elektrifisering AS (100 %)
 - Plug Holding AS (100 %)
 - Vestlandsenergi AS (100 %)
 - BKK Strøm AS (100 %)
 - EE Øvrig AS (100 %)
 - BKK Tysneskraft AS (100 %)
 - BKK Regnskapsservice AS (100 %)
 - Veilys AS (100 %)
 - BKK Produksjon AS (100 %)
 - BKK Spring AS (100 %)
 - BKK Elsikkerhet AS (90 %)
 - BKK Enotek AS (77 %)
 - BERGEN Fiber AS (62,7 %)
 - BKK Varme AS (51 %)
 - Serene Onshore AS (50 %)
 - Plug Bergen AS (50 %)
 - Mongstad Vekst AS (50 %)
 - Sognekraft AS (44,45 %)
 - Tafjord Kraft AS (43,1 %)
 - Sunnhordland kraftlag AS (38,17 %)
 - Sogn og Fjordane energi AS (36,84 %)
 - Fjord Invest sørvest AS (18,3 %)
 - Fjordkraft Holding ASA (15,24 %)
 - Sarsia SEED AS (14,5 %)
 - Industriutvikling Vest AS (9,09 %)
 - Modalen næringsbygg AS (6,37 %)

Nøkkeltal (i heile tusen NOK)

	2019	2018	2017
Eigenkapital	8 690 000	7 564 000	6 756 000
Inntekter	275 000	262 000	274 000
Resultat før skatt	1 413 000	1 575 000	687 000
Likviditet	0,79	0,78	0,55
Soliditet	40,48 %	37,12 %	33,48 %

Fjord Norge AS			
Selskapet sitt føremål Eigardel: 0,12 %	Føremålet med selskapet er internasjonal marknadsføring og tilrettelegging for sal for reiselivet i Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.		
Nøkkelpunkt	Største eigar i selskapet er Visit Bergen med 11,31 % av aksjane. Selskapet er også eigd av fleire fylkeskommunar og private aktørar. Nøkkeltala viser at verksemda har hatt solid økonomi dei siste åra, sjølv om verksemda gjekk med eit lite underskot i 2019.		
<ul style="list-style-type: none"> • Omdøme • Delt eigarskap med private aktørar • Samfunnsansvar 	Fjord Norge AS har eigarinteresser i seg sjølv (1,32 %) og det nyleg etablerte selskapet Varde opplevelseskvalitet AS (6,38 %) som ikkje er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10.		
Nøkkeltal (i heile tusen NOK)	2019	2018	2017
Eigenkapital	5 116	5 358	5 355
Inntekter	37 037	41 885	36 893
Resultat før skatt	-57	63	35
Likviditet	1,66	1,47	1,74
Soliditet	40,99 %	32,92 %	43,93 %

Biblioteksentralen SA			
Selskapet sitt føremål Eigardel: medlemskap	Føremålet med selskapet er å vere eit serviceorgan for alle typar offentlege bibliotek. Biblioteksentralen har til oppgåve å vere hovudleverandør av produkt og tenester til bibliotek og liknande institusjonar.		
Nøkkelpunkt	Selskapet er eigd av ei rekke kommunar, fylkeskommunar, Kommunenes sentralforbund og Norsk bibliotekforeining. Nøkkeltala viser at selskapet gjekk med underskot i 2018 og 2019, men at likviditeten er god og eigenkapital er stabilt høg.		
<ul style="list-style-type: none"> • Omdøme • Delt eigarskap med private aktørar • Samfunnsansvar • Samvirkeføretak • Vesentlege verdiar 	Verksemda har følgjande dotterselskap som fell utanfor kommunelova §§ 23-6 og 24-10: <ul style="list-style-type: none"> • BS Eiendom AB20AS (100 %) • BS Undervisning SA (100 %) • Norsk bibliotektransport AS (100 %) • BS Lab AS (100 %) • Edda bokhandel AS (100 %) 		
	Verksemda har også eigarinteresser i BS Eurobib (50 %), Bookbites AS (15 %) og Redia AS (36,7 %) som ikkje er omfatta av kommunelova §§ 23-6 og 24-10.		
Nøkkeltal (i heile tusen NOK)	2019	2018	2017
Eigenkapital	283 643	289 235	296 362
Inntekter	137 403	125 324	131 980
Resultat før skatt	-5 592	-7 127	58 822
Likviditet	5,1	4,58	4,91
Soliditet	92,73 %	63,53 %	62,58 %

4.3 Føretak, samarbeid og foreiningar

Kommunale føretak, interkommunale samarbeid, stiftingar og foreiningar er ikkje omfatta av regelverket om eigarskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i selskap. Kommunale føretak og vertskommunesamarbeid er omfatta av ordinær forvaltningsrevisjon. Under har vi laga ei samla liste over ulike samarbeid/interesser til kommunen:

Kommunale føretak

- AO senteret KF

Interkommunale samarbeid:

- IKT Nordhordland kommunalt oppgåvefelleskap (7 % eigardel, kommunalt oppgåvefelleskap etter kommunelova § 19)
- Voss interkommunale legevakt (kommunelova § 20-1, § 20-2)
- Samarbeid om hjorteforvaltning med Modalen og Voss (administrativt vertskommunesamarbeid § 28 b)
- Samarbeid om hjorteforvaltning med Osterøy (administrativt vertskommunesamarbeid § 28 b)
- Samarbeid om barnevern med Modalen (administrativt vertskommunesamarbeid § 28 b)
- Krisesenter (vertskommunesamarbeid § 28-1 bokstav a, jf b)
- Bergen og omland friluftsråd (§ 27 etter kommunelova 1992)
- Osterfjorderrådet (§ 27 etter kommunelova 1992)
- Interkommunalt utval mot akutt forurensning (§ 27 etter kommunelova 1992)
- LVK (§ 27 etter kommunelova 1992)
- Vest brann og redning (§ 27 etter kommunelova 1992)

Andre:

- Invest in Bergen (program for næringsutvikling)
- Etablerarsenteret (etablererprogram)
- KLP eigenkapitalinnskott gjensidig forsikringselskap

5. Eigarskapskontrollar – oversikt over identifiserte risikoområde

Basert på analysane og funna knytt til selskapa der Vaksdal kommune har eigarskap (kapittel 4), presenterer vi i dette kapittelet vurderingane av kor i Vaksdal kommune si eigarskapsforvaltning det er risiko for at kommunen ikkje utøver tilstrekkeleg kontroll med selskapa i samsvar med etablerte normer for god eigarstyring og selskapsleiing, både overordna sett og for enkelte selskap der kommunen har eigarinteresser.

Typiske risikoområde som blir undersøkt og vurdert i ein eigarskapskontroll inkluderer system og rutinar for oppfølging av eigarskap, rutinar for val av styrerepresentantar, opplæring av styrerepresentantar og rapportering til kommunestyret.

Dersom ein gjer forvaltningsrevisjon i eit selskap (sjå kap. 4) vil ein også kunne slå denne saman med ein eigarskapskontroll, ved å legge til desse problemstillingane i forvaltningsrevisjonen.

Dei identifiserte risikoområda/-selskapa er sett opp i uprioritert rekkjefølgje. Det er kontrollutvalet som til slutt skal vurdere og prioritere dei ulike områda, og avgjere val av og rekkjefølgje for eigarskapskontrollane i planen som blir lagt fram for kommunestyret.

Tabellen under viser identifiserte risikoområda/-selskap knytt til kommunen si eigarskapsforvaltning. Vi tar atterhald om at ikkje all informasjon som kjem fram er verifisert.

Tabell 7: Identifiserte risikoområder knytt til kommunen si eigarskapsforvaltning

Område/selskap	Eigardel	Observasjonar	Risikoområde
Overordna eigarskapsforvaltning i kommunen	IA	Kommunen skal etter ny kommunelov utarbeide eigarskapsmelding som vedtakast av kommunestyret minst ein gong i valperioden (§ 26-1). Vaksdal kommune har ei eigarskapsmelding frå 2018. I undersøkinga blir det peikt på at kommunen har lite fokus på oppfølging av eigarskapa sine. Vidare blir det peikt på at det er mangelfull rapportering frå styrerepresentantar. Det blir også stilt spørsmål knytt til kva som ligg til grunn for val av styrerepresentantar.	<ul style="list-style-type: none"> System og rutinar for oppfølging av eigarskap Rutinar for val av styrerepresentantar Opplæring av styrerepresentantar og Rapportering til kommunestyret
Modalen-Eksingedalen Billag	28,33%	Selskapet har gått med underskot dei siste tre åra, og eigenkapitalen har blitt redusert. I undersøkinga blir det peikt på at det er ønskjeleg med meir innsikt i selskapet, mellom anna med omsyn til økonomi, drift og styresamansetjing. Det blir opplyst at kommunen har starta på ei oppfølging av dette eigarskapet.	<ul style="list-style-type: none"> Økonomi og drift System og rutinar for oppfølging av eigarskapet Val og opplæring av styrerepresentantar Rapportering til kommunen

Vaksdal næringssselskap 67,55%

Vaksdal kommune er majoritetseigar av selskapet, som skal fremja næringsutvikling i Vaksdal kommune gjennom å utvikla eksisterande verksemder og ressursar samt skapa ny verksemd, medrekna å førestå rådgjeving og finansieringshjelp til næringsverksemd.

I undersøkinga er det fleire som peikar på at det bør gjennomførast kontrollar av selskapet/kommunen si oppfølging. Deloitte får opplyst at kommunen har starta på ei oppfølging av dette eigarskapet.

- Økonomi og drift
- System og rutinar for oppfølging av eigarskapet
- Val og opplæring av styrerepresentantar
- Rapportering til kommunen

6. Gjennomførte og planlagde forvaltningsrevisjonar, eigarskapskontrollar og statlege tilsyn

6.1 Tidlegare gjennomførte forvaltningsrevisjonar og selskaps-/eigarskapskontrollar

6.1.1 Forvaltningsrevisjon av den kommunale verksemda

I førre planperiode blei det gjennomført følgjande forvaltningsrevisjonar:

- Forvaltningsrevisjon av interkommunalt legevaktsamarbeid (2020)
- Forvaltningsrevisjon av tilhøva for tilsette som utfører arbeid på ny Dale barne- og ungdomsskule (2019)
- Forvaltningsrevisjon av saksførebuing og offentleg sakshandsaming (2018)
- Forvaltningsrevisjon av kvalitet innanfor helse og omsorg (2017)

6.1.2 Forvaltningsrevisjon i selskap

- Selskapskontroll av BIR – 2018, gjennomført av Rogaland revisjon IKS

6.2 Tilsyn

Fylkesmannen har gjennomført fleire tilsyn med Vaksdal kommune dei tre siste åra:

- Rett til spesialpedagogisk hjelp – gjere vedtak (2020).
- Behandling av søknadar om økonomisk stønad etter sosialtenestelova for personar med forsyntaransvar for barn ved NAV Vaksdal (2019).
- Tenester til personar med utviklingshemming (2017).
- Tilsyn med utvalde område av samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet (2017).

Dessutan blei det gjennomført tilsyn med barnevern-, helsestasjons- og skulehelsetenesta og rus og psykisk helse i 2015, samt tilsyn med tvungen helsehjelp ved Vaksdal sjukeheim i 2016 og tilsyn med sosiale tenester til personar mellom 17 og 23 år i 2016.

I 2020 har Arkivverket planlagt tilsyn med Vaksdal kommune.

7. Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekt og eigarskapskontrollar

På bakgrunn av dei analysar og risikovurderingar som er gjennomførte, er det identifisert fleire område som etter Deloitte si vurdering kan representere høg risiko, og kor kontrollutvalet bør vurdere å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjekt og eigarskapskontrollar i Vaksdal kommune.

Forslaget dannar grunnlag for prioriteringa som kontrollutvalet skal gjere. Kontrollutvalet står fritt til å leggje til og endre på prosjekta som er skissert under.

7.1 Forvaltningsrevisjon

7.1.1 Prosjekt som er kategorisert som høg risiko (raude)

Tabell 8: Raude prosjekt

Prosjekt	Tema
• Oppfølging av interkommunale samarbeid	<i>System og rutinar for å sikre dialog, kommunikasjon og at vedtak blir følgt opp i dei interkommunale samarbeida Gjennomgang av utvalde samarbeid</i>
• Oppfølging av politiske vedtak	<i>System og rutinar for å følgje opp politiske vedtak Dialog mellom administrasjonen og kommunestyret</i>
• Informasjonstryggleik og personvern	<i>Styringssystem Kompetanse Etterleving</i>
• Investeringar	<i>Planlegging og oppfølging av investeringsprosjekt</i>
• Innkjøp og kontrakts- og leverandøroppfølging	<i>Kapasitet og kompetanse Regeletterleving Leverandør- og kontraktsoppfølging Kontroll av utvalde kontraktar/leverandørar</i>
• Internkontroll	<i>Bruk av kvalitetssystem Regeletterleving System for å melde og følgje opp avvik</i>
• Barnehage	<i>Kvalitet Kapasitet og kompetanse Tiltak for å redusere og førebygge sjukefråvær</i>
• Sosiale tenester i NAV	<i>System og rutinar Regeletterleving Arbeid med å sikre overgang til tiltak/aktivitet</i>
• Barnevern	<i>Tverrfagleg samarbeid System og rutinar for sakshandsaming og regeletterleving Kontroll av sakshandsaminga</i>
• Tilpassa opplæring, spesialundervisning og samarbeid med PPT	<i>System og rutinar for tilpassa opplæring og tidleg innsats System og rutinar for å fatte vedtak om spesialundervisning Samhandling mellom skulane og PPT Gjennomføring av spesialundervisning</i>
• Plan og byggesak	<i>System og rutinar for sakshandsaming Etterleving av regelverk i samband med sakshandsaming Kapasitet og kompetanse</i>
• Vedlikehald av kommunale bygg	<i>System og rutinar Oppfølging av strategi for eigedomsforvaltning Vedlikehaldsetterslep/kapasitet</i>

• Tildeling av helse- og omsorgstenester	<i>System og rutinar for tildeling av tenester Kontroll av sakshandsaminga Kapasitet og kompetanse</i>
• Rus og psykisk helse	<i>Kapasitet Kompetanse System og rutinar</i>

7.1.2 Andre prosjekt (gule)

Tabell 9: Gule prosjekter

Prosjekt
• Bemanning og personalforvaltning
• Pleie og omsorg
• Beredskap ⁵
• Arkiv og offentlegheit ⁶
• Digitalisering
• Planarbeid
• Klima og berekraft
• Folkehelse
• Tenester til flyktningar
• Trygt og godt skulemiljø
• Samhandling knytt til barn og unge
• Helsestasjon- og skulehelsetenesta
• PPT
• Vedlikehald av kommunal veg
• Vatn og avlaup
• Tenester til funksjonshemma
• AO-senteret, kommunalt føretak

7.2 Eigarskapskontroll

Eigarskapskontroll kan inngå som ein del av ein forvaltningsrevisjon av selskap, eller den kan gjennomførast som eigne prosjekt der fokuset berre er på kommunen si eigarskapsforvaltning av eit eller fleire selskap.

Tabell 10: Aktuelle prosjekt

Prosjekt	Tema
• Eigarskapsforvaltning (overordna)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>System og rutinar for oppfølging av eigarskapa</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Eigarmelding</i> ○ <i>Eigarstrategi</i> ○ <i>Eigaroppfølging</i> • <i>Rutinar for val av styrerepresentantar</i> • <i>Opplæring av styrerepresentantar</i> • <i>Rapportering til kommunen</i>

⁵ Kommuneadministrasjonen opplyser at det vil bli gjennomført tilsyn på beredskapsområdet i 2020

⁶ Arkivverket har planlagt tilsyn med kommunen i 2020

-
- Modalen-Eksingedalen billag
 - *System og rutinar for oppfølging av eigarskapet*
 - *Val og opplæring av styrerepresentantar*
 - *Rapportering til kommunen*
-
- Vaksdal næringssselskap
 - *System og rutinar for oppfølging av eigarskapet*
 - *Val og opplæring av styrerepresentantar*
 - *Rapportering til kommunen*
-

Deloitte.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2020 Deloitte AS

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/63-13
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	31/20	29.10.2020

Plan for eigarskapskontroll 2020 - 2024 for Vaksdal kommune - Innstilling

Forslag til innstilling

1. Forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 - 2024 for Vaksdal kommune vert vedteken slik den ligg føre.
2. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.
3. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å foreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen.
4. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.
5. Kontrollutvalet skal rapportere resultatet av eigarskapskontrollar til kommunestyret.

Samandrag

Føremålet med denne saka er å legge fram sak om plan for eigarskapskontroll for Vaksdal kommune for perioden 2020 - 2024. Planen skal vidare til kommunestyret til endeleg avgjerd.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Plan for eigarskapskontroll i Vaksdal kommune 2020-2024

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunelova § 23-4 Eigarskapskontroll lyder slik:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Dette betyr at kontrollutvalet innan utgangen av 2020 må sørge for:

- å utarbeida ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll i perioden 2020 - 2024
- å gjennomføra ein risiko- og vesentlegvurdering (ROV) av kommunen sin eigarskap i selskap som planen skal baserast på
- at planen vert vedteken av kommunestyret, som kan delegera til kontrollutvalet å foreta endringar i planperioden.

Med dette som bakgrunn fatta kontrollutvalet 12.02.2020 slik vedtak i sak PS 04/20:

1. *Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderingar i Vaksdal kommune, samt utarbeide forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 - 2024.*
2. *Forslag til prosjektplan av januar 2020, med dei endringar som kjem fram i møtet, ligg til grunn.*
3. *Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i møte i kontrollutvalet 18.03.2020 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet 27.05.2020*
4. *Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for eigarskapskontroll for 2020 - 2024 skal leggast fram for kommunestyret 22.09.2020.*

Ettersom Deloitte utarbeider planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll på vegne av kontrollutvalet, er det naturleg at kontrollutvalet har vore tett involvert i prosessane med å identifisere og prioritere kva for område som er aktuelle kontrollobjekt. Likeins har tett involvering av sentrale aktørar i administrasjonen og i kommunestyret bidratt til å forankre planarbeidet.

Deloitte har våren/hausten 2020 gjennomført to prosessmøte med kontrollutvalet og representantar frå administrativt og politisk nivå i kommunen. Grunna korona-pandemien vart prosessmøte 1 gjennomført som fjernmøte 27.05.20. Prosessmøte 2 vart gjennomført i eit ordinært kontrollutvalsmøte 09.09.20. Kontrollutvalet vedtok i det møtet at planen skal behandlast 02.12.20, men dette tidspunktet var satt opp før ein vedtok å gjennomføre møte 29.10.20. Sekretariatet reknar med at utvalet er interessert i å få behandla plan for eigarskapskontroll så tidleg som mogeleg, og legg derfor saka fram i møte 29.10.20.

Deloitte AS har i arbeidet med plan for eigarskapskontroll nytta fleire teknikkar for å samle inn data og for å forstå verksemda til kommunen:

- Dokumentanalyse
- Intervju og spørjeundersøking
- Prosessmøte

Risiko- og vesentlegvurderinga er meint som underlagsmateriale i samband med utveljing av eigarskapskontrollprosjekt i Vaksdal kommune, og skal i første rekke vere eit arbeidsdokument for kontrollutvalet. Dette dokumentet inneheld også analysegrunnlag som ligg til grunn for plan for forvaltningsrevisjon som skal handsamast i anna sak til dette møtet.

Dokumenter er lagt som vedlegg i saka om plan for forvaltningsrevisjon.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse for å dra i gang og gjennomføre planprosessen, m.a. gjennom vedtak i denne saka.

Når utkast til plan for eigarskapskontroll 2020 - 2024 ligg føre, etter gjennomført prosess, skal kontrollutvalet innstille til kommunestyret, som vedtar plan for eigarskapskontroll, jf. kommunelova § 23-4.

Vurderingar og verknader

Det går fram at planen gjeld i perioden 2020 - 2024. Planen skal utarbeidast innan året etter kommunestyrevalet. Neste kommunestyreval er i 2023, medan ferdigstilling av plan for eigarskapskontroll for neste periode truleg skjer i 2024, med nasjonal frist ved utgangen av 2024.

Kommunelova § 23-2 bokstav d) pålegg kontrollutvalet å sjå til at det blir ført kontroll med forvaltninga av kommunen sine eigarinteresser i selskap (eigarskapskontroll). Same lov § 23-4 første ledd definerer eigarskapskontroll som å kontrollere om den som utøver kommunen sine eigarinteresser, gjer dette i samsvar med lovar og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjende prinsipp for eigarstyring.

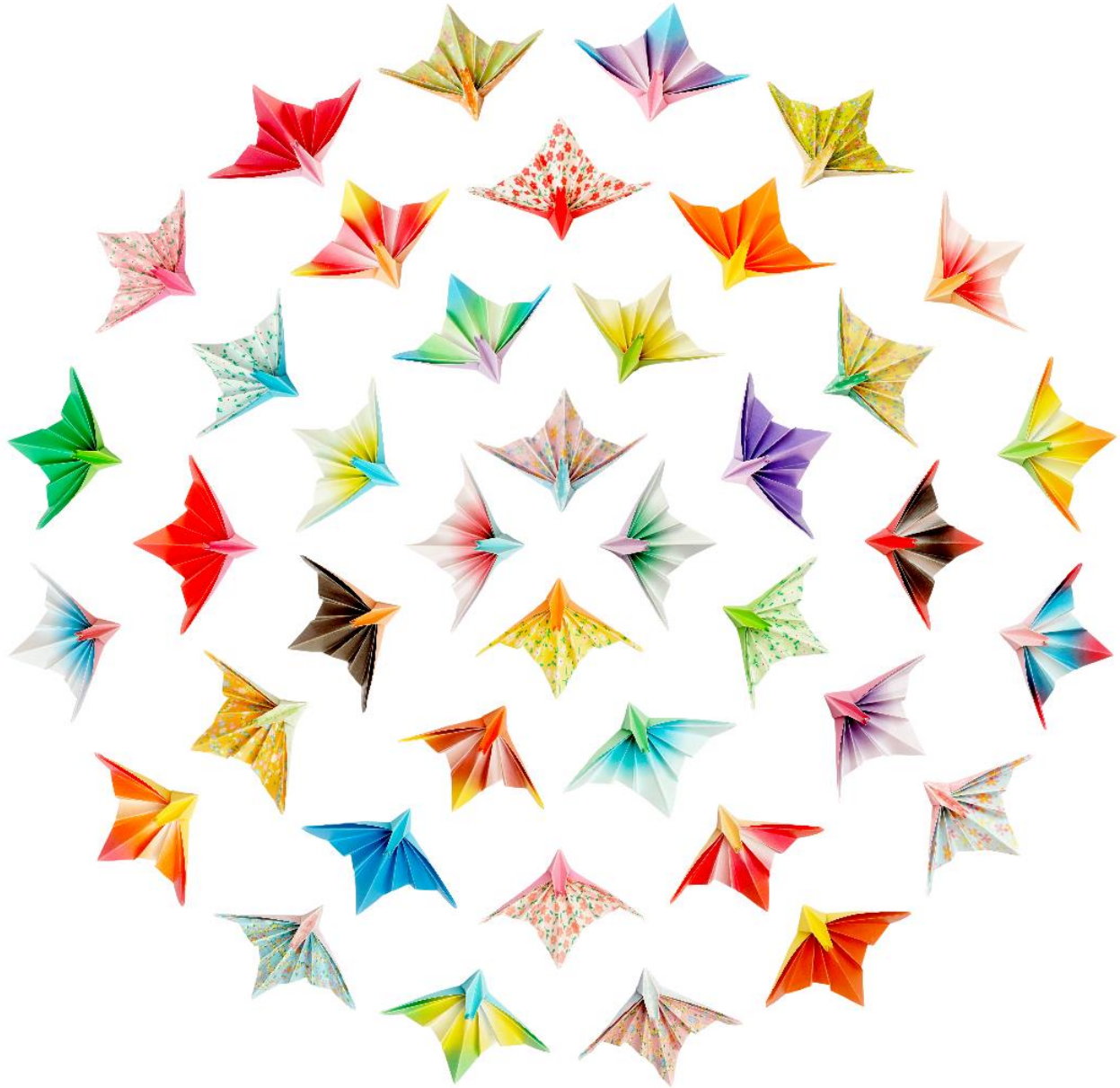
I forslaget til plan har Deloitte presentert kva eigarskapskontrollen kan innehalda dei neste fire åra. Prioriterte prosjekt finn ein i kap. 2 i plandokumentet, og denne prioriteringa vert det invitert å slutta seg til.

Kontrollutvalet får fullmakt til å avvike frå vedteken plan for eigarskapskontroll dersom utvalet finn det føremålstenleg å gjere omprioriteringar. Det bør gjennomførast ei evaluering av planen, normalt midt i planperioden, for å få vurdert om det har skjedd endringar i risikobiletet som gjer at planen bør endrast.

Oversikt over dei selskap Vaksdal kommune har eigarskap i er lista opp i risiko- og vesentlegvurderinga som er vedlagt saka om plan for forvaltningsrevisjon. Oversikta er basert på informasjon frå kommunen og relevante elektroniske kjelder. Eigarskapskontroll kan gjennomførast som eigne prosjekt der tema er kommunen si eigarskapsforvaltning av eit eller fleire selskap, eller gjennomførast i samband med ein forvaltningsrevisjon av selskap (sjå plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024).

Konklusjon

Sekretariatet meiner at utkast til plan for eigarskapskontroll 2020 - 2024 som ligg føre, er eigna for at ein no kan invitere kontrollutvalet til å gjera endeleg prioritering av prosjekt i planen. Kontrollutvalet står fritt til å gjera endringar innafor forslag til plan, ein kan endra på rekkjefølgje når det gjeld prioriteringar, trekka frå eller leggja til prosjekt i planen. Etter at kontrollutvalet har gjort sine prioriteringar skal planen leggjast fram for kommunestyret for endeleg avgjerd.

Vaksdal kommune

Plan for eigarskapskontroll 2020-2024

September 2020

Innhold

1.	Innleiing	4
1.1	Krav til eigarskapskontroll	4
1.2	Krav til plan for eigarskapskontroll	4
1.3	Krav til risiko- og vesentlegvurdering	4
2.	Eigarskapskontrollar 2020-2024	5
2.1	Eigarskapskontrollprosjekt	5
3.	Gjennomføring av eigarskapskontroll	6
3.1	Standard og innsynsrett	6
3.2	Metode	6
3.3	Gjennomføring og rapportering	6

1. Innleiing

1.1 Krav til eigarskapskontroll

Kommunelova § 23-2 bokstav d) pålegg kontrollutvalet å sjå til at det blir ført kontroll med forvaltninga av kommunen sine eigarinteresser i selskap (eigarskapskontroll). Same lov § 23-4 første ledd definerer eigarskapskontroll som å kontrollere om den som utøvar kommunen sine eigarinteresser, gjer dette i samsvar med lovar og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjende prinsipp for eigarstyring.

1.2 Krav til plan for eigarskapskontroll

Kommunelova § 23-4 andre ledd stiller krav om at det skal utarbeidast ein plan for eigarskapskontroll:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

I følgje kommunelova § 23-4 femte ledd er det heradsstyret som vedtek plan for eigarskapskontroll, men heradsstyret kan delegerere til kontrollutvalet å gjere endringar i planen:

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

1.3 Krav til risiko- og vesentlegvurdering

Kommunelova § 23-4 tredje ledd stiller krav om at planen for eigarskapskontroll skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering:

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

På oppdrag frå kontrollutvalet har Deloitte gjennomført ei slik risiko- og vesentlegvurdering i Vaksdal kommune. Føremålet har vore å skaffe relevant informasjon om eigarskapsforvaltninga i kommunen, slik at det var mogleg for kontrollutvalet å prioritere mellom ulike område og/eller selskap det kan vere aktuelt å gjennomføre eigarskapskontroll av.

Risiko- og vesentlegvurderinga skal avdekkje indikasjonar på avvik eller sårbare område sett opp mot at kommunen utøver tilstrekkeleg kontroll med selskapa i samsvar med etablerte normer for god eigarstyring og selskapsleiing. Vurderinga er gjort både overordna og for det enkelte selskap der kommunen har eigarinteresser.

Informasjonsgrunnlaget som ligg til grunn for risiko- og vesentlegvurderinga og for utveljing og prioritering av prosjekt, er samla inn gjennom fleire aktivitetar som har involvert både politisk leiing, administrativ leiing og kontrollutvalet. Mellom anna har følgjande aktivitetar blitt gjennomført:

- Dokument- og statistikkanalyse
- Prosessmøte i kontrollutvalet
- Spørjeundersøking til tilsette og politikarar i kommunen
- Intervju med administrative og politiske leiarar i kommunen.

Informasjon som blei samla inn gjennom desse aktivitetane har gitt ei god oversikt over risikoområda innanfor kommunen si overordna eigarstyring, og for det enkelte selskap kommunen har eigarinteresser i. Informasjonen er samla i eit analysedokument som låg til grunn for utveljing og prioritering av eigarskapskontrollprosjekt.

2. Eigarskapskontrollar 2020-2024

Under er eigarskapskontrollprosjekta presentert i prioritert rekkefølge. Kor mange prosjekt som vil bli gjennomført i perioden avheng av kontrollutvalet sitt budsjett og omfanget til dei einskilde prosjekta.

Under kvart prioriterte prosjekt er det føreslått relevante tema i samsvar med funna i risiko- og vesentlegvurderinga. Endeleg utforming av problemstillingar og timeomfang vil bli gjort i samband med bestilling av dei enkeltvise eigarskapskontrollprosjekta.

Eigarskapskontroll kan gjennomførast som eigne prosjekt der tema er kommunen si eigarskapsforvaltning av eit eller fleire selskap, eller gjennomførast i samband med ein forvaltningsrevisjon av selskap (sjå plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024).

2.1 Eigarskapskontrollprosjekt

Tabell 1: Prioriterte eigarskapskontrollrevisjonsprosjekt

Nr.	Prosjekt	Tema
1	Eigarskapsforvaltning (overordna)	<ul style="list-style-type: none">• System og rutinar for oppfølging av eigarskapa<ul style="list-style-type: none">◦ Eigarmelding◦ Eigarstrategi◦ Eigaroppfølging• Rutinar for val av styrerepresentantar• Opplæring av styrerepresentantar• Rapportering til kommunen
2	Modalen-Eksingedalen billag	<ul style="list-style-type: none">• System og rutinar for oppfølging av eigarskapet• Val og opplæring av styrerepresentantar• Rapportering til kommunen
3	Vaksdal næringselskap	<ul style="list-style-type: none">• System og rutinar for oppfølging av eigarskapet• Val og opplæring av styrerepresentantar• Rapportering til kommunen

Om kommunestyret ber kontrollutvalet gjennomføre ein eigarskapskontroll, eller kontrollutvalet gjer risiko- og vesentlegvurderingar som tilseier at andre eigarskapskontrollar bør prioriterast, kan kontrollutvalet avvike frå vedteke plan for eigarskapskontroll. Dersom kontrollutvalet finn det hensiktsmessig kan plan for eigarskapskontroll rullerast i løpet av perioden.

3. Gjennomføring av eigarskapskontroll

3.1 Standard og innsynsrett

Revisor skal gjennomføre eigarskapskontroll i samsvar med NKRF (Norsk kommunerevisorforbund) sine rettleiarar og standardar for dette.¹

Revisor har rett til å krevje innsyn i alle opplysningar, skildringar og dokument i kommunen som er nødvendige for å utføre sine oppgåver. Innsynsretten gjeld utan hinder av teieplikt. Dette går fram av kommunelova § 24-2 fjerde ledd.

Revisor har òg innsynsrett i kommunen sine interkommunale selskap, interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefelleskap,² aksjeselskap der det ikkje er innslag av statlege eller private eigarar,³ samt i verksemdar som utfører oppgåver på vegner av kommunen. Dette går fram av kommunelova § 24-10 jf. § 24-6.

Innsynsretten i verksemdar som utfører oppgåver på vegner av kommune er ny, og er avgrensa til verksemdar som har avtalerettslege forpliktingar ovanfor kommunen. Innsyn og undersøkingar skal berre omfatte det som er nødvendig for å undersøkje om kontrakten er oppfylt.

3.2 Metode

Kva metodar som blir brukt for datainnsamling i dei ulike eigarskapskontrollane avheng av endelege problemformuleringar i det ein skilde prosjekt. Generelt bør det brukast ein kombinasjon av fleire metodar for å sikre tilstrekkeleg bredde i datamaterialet til å kunne utføre heilskapleg analysar og vurderingar. Ei slik metodetriangulering medverkar også til kvalitetssikring ved at ein kan samanlikne funn frå dei ulike tilnærmingane.

Moglege metodar for datainnsamling og -analyse kan vere:

- Dokumentanalyse
- Elektroniske spørjeskjema
- Intervju
- Dataanalyse
- Testing av kontrollar og rutinar

Det er sentralt for å kunne gjennomføre vellukka eigarskapskontrollar at kontrollutvalet saman med revisor avgrensar og definerer prosjekta ved å konkretisere føremål, kva problemstillingar som skal bli undersøkte og kva kontrollkriterium revisor skal leggje til grunn. Før ein eigarskapskontroll blir starta opp, skal kontrollutvalet godkjenne ein prosjektplan som skildrar korleis prosjektet skal gjennomførast.

3.3 Gjennomføring og rapportering

Revisor skal sende oppstartsbrev med informasjon om eigarskapskontrollen til administrasjonssjefen før datainnsamlinga tek til. Administrasjonssjefen skal få høve til å kome med sitt syn på funna i eigarskapskontrollen. Uttalen frå administrasjonssjefen skal leggjast ved rapporten som blir sendt til kontrollutvalet. Etter at kontrollutvalet har handsama rapporten blir det utarbeidd ei innstilling som blir oversendt kommunestyret saman med rapporten.

¹ Standard for eigarskapskontroll RSK 002 er under ferdigstilling

² For vertskommunesamarbeid gjeld egne reglar. Jf. kommunelova § 20-9, er det kontrollutvalet i vertskommunen som førar kontroll med verksemda i vertskommunesamarbeidet på vegner av deltakarane. Ein kommune kan likevel gjere kontrollar av dei delane av verksemda i vertskommunesamarbeidet som gjeld kommunen.

³ Selskap med private eller statlege eigarar er ikkje omfatta av kontrollutvalet og revisjonen si innsynsrett etter kommunelova §§ 23-6 og 24-10. Ein eventuell kontroll av slike selskap avheng difor av at kommunen sin revisor enten er gitt innsynsrett i selskapet sine vedtekter, at styret gir slik innsynsrett på førespurnad, eller at eigarorganet vedtek at selskapet skal gje slikt innsyn.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2020 Deloitte AS

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/90-8
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	32/20	29.10.2020

Gjennomgang av møteprotokollar 29.10.2020

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet tek møteprotokollane til orientering.

Samandrag

I denne saka er tanken at kontrollutvalet skal gjere ei vurdering av saker i møteprotokollane frå andre politiske utval i Vaksdal kommune.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet i Vaksdal kommune har hatt tradisjon for å gjennomgå møteprotokollane frå dei andre politiske utvala, noko det nye utvalet og slutta seg til i desember 2019.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å handsame sak om gjennomgang av møteprotokollar, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

I denne saka er tanken at kontrollutvalet skal gjere ei vurdering av saker i møteprotokollar frå andre politiske utval i Vaksdal kommune. Møteprotokollane kan lastast ned frå heimesida til kommunen. Kontrollutvalet kan be om nærare informasjon om enkeltsaker og drøfte ulike problemstillingar som ein finn av særleg interesse i protokollane. Dette er ein av fleire måtar å gjere seg kjent med det politiske arbeidet i kommunen på, og kunne fange opp saker som no eller på eit seinare tidspunkt kan vere eit aktuelt saksfelt for kontrollutvalet.

I møte i kontrollutvalet 04.12.2019 blei det gjort vedtak om at særskilt ansvar for gjennomgang av framtidige møteprotokollar skal fordelast slik:

Politisk organ:	Kontrollutvalsmedlem:
Kommunestyret	Anne Christin Eide
Formannskapet	Odd Jøran Oldervik og Anneli Vatle Lilletvedt
Levekårsutvalet	Bjart Magnus Rosvold
Bygdeutviklingsutvalet	Vegar Sellevold

Til dette møtet er det desse møteprotokollane som er aktuell for gjennomgang:

- Kommunestyret 22.09.20
- Formannskapet 08.09.20, 25.09.20 og 12.10.20
- Levekårsutvalet 16.09.20
- Bygdeutviklingsutvalet 29.09.20

Konklusjon

Dersom det ikkje kjem fram noko spesielt i gjennomgangen av protokollane, vert det tilrådd at utvalet tek møteprotokollane som går fram av saksframstillinga over til orientering.

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2020/166-3
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	33/20	29.10.2020

Ekstern revisor, ny konkurranse - forslag til konkurransegrunnlag

Forslag til vedtak

1. Framlegg til konkurransegrunnlag, med dei endringar som kom fram i møtet, vert vedteke
2. Sekretariatet får fullmakt til å gjera naudsynte redaksjonelle og strukturelle endringar i konkurransegrunnlaget før det vert sendt ut.

Samandrag

Det er kommunestyret sjølv som vel revisor for kommunen. Vedtaket vert gjort etter innstilling frå kontrollutvalet, som gjennomfører prosessen fram til val av revisor.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Vaksdal kommune nyttar konkurranseutsetting av revisjonstenestene. Noverande avtaleperiode for revisjonstenester for kommunen gjeld til og med revisjon av rekneskapen for 2020, det vil seie til og med 30.6.2021. Frå 1.7.2021 må revisor for ny avtaleperiode vere på plass.

Kommunestyret vedtok 22.09.2020 i sak PS 58/20 å gje kontrollutvalet fullmakt til å gjennomføre prosessen for å få gjennomført konkurranse om val av revisor, ved å gjere slikt vedtak:

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjennomføre ny konkurranse i høve val av revisor for Vaksdal kommune. Tidsramma må leggjast slik at den som vert valt ut frå konkurransen, er revisor fom. 01.07.2021. Fullmakta omfattar gjennomføring av heile prosessen, herunder:

- *Utarbeiding og godkjenning av tilbodsdokument*
- *Knytte til seg naudsynt hjelp.*
- *Vurdera mottekne tilbod og innstilla overfor kommunestyret på val av revisor.*

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har vedtakskompetanse til å gjennomføre prosess med konkurranseutsetting av revisjonstenestene og lage innstilling til kommunestyret på val av revisor, medan det er kommunestyret sjølv som gjer vedtak, jf. kommunelova § 24-1.

Vurderingar og verknader

I tråd med vedtaket over blir forslag til konkurransegrunnlag lagd fram for kontrollutvalet. Sekretariatet har saman med jurist utlånt frå innkjøpsseksjonen i Vestland fylkeskommune utarbeidd forslag til konkurransegrunnlag. Kontrollutvalet må gjennomgå og ta stilling til dei aktuelle dokumenta som viser forslag til område som konkurransegrunnlaget skal omfatte, og som vert lyst ut i DOFFIN.

Konkurransegrunnlaget er unnateke offentleg etter offentleglova § 23, 3. avsnitt. Dokumenta vil bli delt ut på raudt papir og gjennomgått i møtet. Det vert tilrådd at møtet vert lukka under behandlinga av denne saka med heimel i kommunelova § 31.3, jf. offl. § 14. Det må reknast god tid for kontrollutvalet til gjennomgang og drøfting av innhaldet.

Sekretariatet skal i same periode gjennomføre konkurranse av revisjonstenestene for kommunane Bømlo, Fitjar, Kvinnherad og Stord, som vi også er sekretariat for. Det er ei føremon, både reint praktisk og ikkje minst økonomisk, at gjennomføring av konkurransen av revisjonstenestene for dei nemnde kommunane vert gjennomført i lag med konkurransen av revisjonstenestene for Vaksdal kommune.

Ut frå røynsle frå tilsvarande arbeid tidlegare, der to eller fleire kommunar har vore med i felles konkurranse, har det gått med anslagsvis 40 - 50 timar til dette arbeidet pr. kommune. Dersom Vaksdal skulle gjennomføre denne konkurransen aleine, ville det gå med betrakteleg meir tid, med eit estimat på 80 og 100 timar.

Kontrollutvalet bør gje sekretariatet fullmakt til å gjere nødvendige redaksjonelle og strukturelle endringar i konkurransegrunnlaget, slik at det kan tilpassast alle kommunane før det vert lagt på DOFFIN, utan at utvalet må godkjenne grunnlaget på nytt.

Konklusjon

Kontrollutvalet føretar gjennomgang av anbudsdocumenta i møtet, vedtek innhaldet i konkurransegrunnlaget og gjev sekretariatet fullmakt til å gjere naudsynte redaksjonelle og strukturelle endringar i anbudsdocumenta før dei vert lagt ut på DOFFIN.

Vaksdal kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2020/88-4
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Vaksdal kommune	34/20	29.10.2020

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak.

Samandrag

Det vert lagt opp til å ha eventuelt på saklista for å ivareta det enkelte medlem i utvalet si mogelegheit til sjølv å ta opp saker eller for å gje utvalet mogelegheit til å gjere vedtak i saker som ikkje er på saklista.

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Vedtak i kontrollutvalet 27.05.2020 i PS 20/20 der utvalet vedtok å ha eventuelt som sak i kvart møte.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å handsame sak om eventuelt, jf. kommunelova § 11-3 og § 23-2.

Vurderingar og verknader

Dersom det blir tatt opp saker som krev nærare undersøkingar, eller innhenting av fleire opplysningar, før ein kan konkludere med at det er ei sak for kontrollutvalet, bør utvalet be sekretariatet førebu sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Føremålet med saka er å gje opning for å få nærare undersøkingar av saker som kontrollutvalet ynskjer å få utgreidd til neste møte, eventuelt til eit seinare møte i utvalet. Saka kan utover dette nyttast til å be om orienteringar frå rådmannen eller andre i eit seinare møte.

Referat sak

**RS 13/20 20/8817 MELDING OM VEDTAK FRÅ KOMMUNESTYRET -
EKSTERN REVISOR NY KONKURRANSE - FULLMAKT TIL
KONTROLLUTVALET**

Fra: Lin Tove Thomassen (lin.tove.thomassen@vaksdal.kommune.no)

Sendt: 29.09.2020 15:34:07

Til: Einar Ulla

Kopi:

Emne: 20/8817 MELDING OM VEDTAK - EKSTERN REVISOR NY KONKURRANSE - FULLMAKT TIL KONTROLLUTVALET

Vedlegg: MELDING OM VEDTAK - EKSTERN REVISOR NY KONKURRANSE - FULLMAKT TIL KONTROLLUTV.pdf

Sjå vedlagde dokument.

Sekretariat for kontrollutvalet

Referanser:

Dykkar:
Vår: 20/302 - 20/8817

Saksbehandlar:

Lin Tove Thomassen
lin.tove.thomassen@vaksdal.kommune.no

Dato:

29.09.2020

MELDING OM VEDTAK - EKSTERN REVISOR NY KONKURRANSE - FULLMAKT TIL KONTROLLUTVALET

Saka er behandla i Kommunestyret 22.09.2020 - Sak 58/2020

Det er gjort slikt vedtak:

Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjennomføre ny konkurranse i høve val av revisor for Vaksdal kommune. Tidsramma må leggjast slik at den som vert valt ut frå konkurransen, er revisor fom. 01.07.2021. Fullmakta omfattar gjennomføring av heile prosessen, herunder:

- Utarbeiding og godkjenning av tilbodsdocument
- Knytte til seg naudsynt hjelp.
- Vurdera mottekne tilbod og innstilla overfor kommunestyret på val av revisor.

Rett utskrift:

Lin Tove Thomassen
Politisk sekretær

Brevet er godkjent elektronisk og har difor ingen underskrift.

Post

post@vaksdal.kommune.no
Konsul Jepsensgt. 16, 5722 Dalekvam

Kontakt

www.vaksdal.kommune.no
Telefon +47 56 59 44 00

Konto

Org.nr. 961 821 967

VAKSDAL KOMMUNE

Mottakarar:

Sekretariat for kontrollutvalet

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/2919-5

15. oktober 2020

Svar på oppfølgingsspørsmål vedrørende tolkningen av kommuneloven § 23-5

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 2. september 2020 og tidligere korrespondanse vedrørende tolkningen av kommuneloven § 23-5. I brevet viser dere til at departementet i brev 4. august 2020 har lagt til grunn at kommunedirektøren ikke skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder budsjettforslag for kontrollarbeidet. I brevet viste departementet blant annet til at budsjettet for kontrollarbeidet har direkte betydning for omfanget av kontrollen med kommunens administrasjon, og at gode grunner derfor tilsier at kommunedirektøren ikke skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler denne typen saker. Dere spør om det betyr at kommunedirektøren heller ikke skal gis anledning til å endre eller redusere budsjettforslaget til kontrollutvalget før det skal behandles i formannskapet.

Departementet vil vise til at § 23-5 andre punktum regulerer i hvilke tilfeller kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg *før* kontrollutvalget behandler en sak. Når saker *etter* kontrollutvalgets behandling skal oversendes til kommunestyret, vil kommunedirektørens rolle være å ekspedere saken videre til behandling der. Det framgår av merknaden til § 23-5 andre punktum i Prop. 46 L (2017–2018) at kommunedirektøren kan gi supplerende opplysninger i forbindelse med at saken oversendes til kommunestyret, jf. prinsippet om at saken skal være så godt opplyst som mulig. Kommunedirektøren kan imidlertid ikke endre saksframstillingen til kontrollutvalget.

Departementet legger derfor til grunn at kommunedirektøren ikke kan endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet før det skal behandles i formannskapet.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Signe Bechmann
22 24 72 64

Kontrollutvalgets budsjettforslag skal følge formannskapetets innstilling til årsbudsjettet etter § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
avdelingsdirektør

Signe Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Fra: Forum for Kontroll og Tilsyn (fkt@fkt.no)

Sendt: 14.09.2020 15:04:00

Til: Forum for Kontroll og Tilsyn

Kopi:

Emne: FKT - medlemsinformasjon september 2020

Vedlegg:

Til FKTs medlemmer

Nytt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- Adgang til å ha alle lukkede møter som fjernmøter, inkludert møter som skal lukkes på grunnlag av taushetsplikt

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har mottatt skriftlige og muntlige henvendelser om eventuell forlengelse av den midlertidige fjernmøteforskriften, som opphørte 1. august 2020. Flere av henvendelsene gjelder særlig adgangen til å ha alle lukkede møter som fjernmøter, inkludert møter som skal lukkes på grunnlag av taushetsplikt. I «Lov om midlertidige unntak fra kommuneloven og lov om interkommunale selskaper», foreslår departementet at folkevalgte organer kan holde fjernmøter også i de tilfellene møtene skal lukkes. Departementet foreslår også at organer i interkommunale selskap skal kunne holde fjernmøter og benytte elektronisk signatur på møteprotokollene. FKT har avgitt høringsuttalelse. [Du kan lese høringsuttalensene her](#)

Det kan være verdt å lese høringsuttalelsen fra kontrollutvalget i Bergen. Den inneholder blant annet en beskrivelse av gode tiltak og rutiner for lukking av fjernmøter.

- Rettslig avklaring av kombinasjon av fysiske møter og fjernmøte for enkelte representanter
Asker kommune har bedt om en rettslig avklaring av kombinasjonen av fysiske møter og fjernmøte for enkelte representanter. Når enkelte representanter kan delta digitalt, mens resten av organets medlemmer sitter fysisk samlet i et møtelokale, er det *ikke* et alminnelig (fysisk) møte i kommunelovens forstand, men et fjernmøte etter lovens § 11-7. [Her kan du lese hele svaret fra departementet.](#)
- Rettslig avklaring av kombinasjon av fysiske møter og fjernmøte for revisor og sekretær
Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal stilte spørsmål til Fylkesmannen i Møre og Romsdal om et møte må defineres som fjernmøte dersom revisor deltar via digitale verktøy. [Svaret fra fylkesmannen](#) er at det da ikke er å betrakte som et fjernmøte. FKT og NKRF har i fellesskap sendt en henvendelse til departementet om hvordan dette stiller seg hvis kontrollutvalget møter samlet i et fysisk møte, men sekretariatet deltar digitalt. Hvilken status etter kommuneloven vil et slikt møte få – fysisk møte eller fjernmøte? Vi har ikke mottatt svar ennå.

Tidligere lovtolkninger fra departementet finner du på medlemssidene [«Spørsmål og svar»](#) (krever pålogging), eller på departementets side: [Tolkningsuttalelser om kommuneloven 2018](#)

Kurs og konferanser

[Kontrollutvalgslederskolen 27.-28. oktober 2020, Gardermoen](#)

KU-lederskolen er fullbooket og flere står på venteliste. Styret gjør løpende vurderinger av smittesituasjonen. Det er ennå 5 uker til, og ting kan endre seg både til det bedre og til det verre. Alle som har meldt seg på vil få nærmere informasjon om arrangementet og smitteverntiltak. Du kan lese mer om [hotellets smitteverntiltak](#) her.

Noter dere dato og sted for samlinger og konferanser våren 2021:

- [Sekretariatskonferansen 16.-17. mars 2021, Lillestrøm](#)
- [Fagkonferansen 1.-2. juni 2021, Ålesund](#)

Veiledere

- [Håndbok for Internkontroll i sekretariatene](#)

Vi takker for innsendte høringsvar fra sekretariatene. Arbeidsgruppen vil legge fram et nytt utkast til styremøtet 27. oktober. Da vil styret også ta stilling til tilbakemeldingene om behovet for en mal for risikovurderinger.

- **Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet**

Arbeidsgruppen som arbeider med denne veilederen har mandat til å utarbeide en mal for innhold og format på kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen.

Vi tar sikte på at malen tas i bruk for uttalelsen til regnskapsåret 2020, dvs. våren 2021. Det betyr at arbeidsgruppen tar sikte på være ferdig med malen/veilederen innen utgangen av 2020. Veilederen vil bli presentert i et webinar i fm. høringsrunden senere i høst. Det kommer nærmere informasjon om det.

Annet faglig påfyll

[Etikkonferansen avholdes i år digitalt den 22. september kl. 10.00 - 13.00](#) i regi av Kommunal og Moderniseringsdepartementet og TI-Norge

[Dilemmasamling for kommuner og fylkeskommuner \(KS, TI-Norge\)](#) 24 eksempler for refleksjon om etikk og antikorrupsjon i kommuner og fylkeskommuner

Styret

Styret hadde møte i Oslo 24. august. Tre av styremedlemmene deltok digitalt. Styret tok opp det forrige styrets styreevaluering og hadde en god diskusjon på forventningsavklaringer. Strategiplanen var hovedsaken på møtet. Protokollen fra møtet er lagt ut på [medlemssiden](#) (krever pålogging). Styret har sitt neste styremøte på Gardermoen 27 oktober. Da fortsetter styret med strategiarbeidet.

Nye medlemmer

Vi har fått to nye medlemmer i august og september: Velkommen til Hammerfest og Nordre Follo. Vi satser på å fortsette rekrutteringen utover høsten.

Bruk hjemmesiden vår! www.fkt.no Følg oss også på [twitter](#) og [facebook](#) De av dere som ønsker tilgang til medlemssidene kan sende en e-post til fkt@fkt.no for å få tildelt passord. Dette gjelder alle utvalgsmemberer. Send oss gjerne en e-post hvis du har noen gode tips eller hvis det er noe du lurer på.

FKT ønsker alle en koranfri høst!

Vh Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo | E-post:fkt@fkt.no | Tlf.:41471166

www.fkt.no | [@FKT_no](https://twitter.com/@FKT_no) www.facebook.com/FKT.no/

